

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

14. KLODAS IR SLUOGSNIS

Šie žodžiai, kad ir gerai pažįstami gyvojo žmonių kalboje, vis dėlto raštuose nevisai vienodai vartojami. Pvz. M. Nidermano žodyne klotas yra "Schicht, Lage, Floez": klotais sudėti "schichtenweise aufeinanderlegen, aufschichten", žemės klotas "Erdschicht", betono klotas "Beton-schicht". V. Pėteraičio žodyne klotas angliskai verčiamas "layer, bed, stratum"; žemės klotas "layer of earth, stratum", o sluogsnis (rašomas sluoksnis) — "layer, bed; (geol.) stratum". V. Galliaus žodyne vok. Schicht reiškia "klotas, sluogsnis, karta", Erdschicht — "žemės klotas, sluogsnis" Lage — "karta, sluogsnis, karta", Floez — "sluogsnis (anglių ir kt. kasyklose)". Čia visur klotas griežčiau neskiriamas nuo sluogsnio. Bet A. Vireliūno įvarduose (115 psl.) šie žodžiai skiriami vienas nuo antro: klotas rusiškai verčiamas "plast", o sluogsnis — "sloj".

Norint patirti, ką iš tikrųjų šie žodžiai reiškia ir kaip jie turėtų būti vartojami, pirmiau tenka išsiaiškinti rusų plast ir sloj, kuriais A. Vireliūno verčiami klotas ir sluogsnis. Pačių rusų žodynininkų (V. Dalio, D. Ušakovo) aiškinimu plast yra plokščia, sudri (rus. plotnaja) masė ko nors, nuosėdų sluogsnis, pvz. plast sniega "sniego klotas" ir kt. o sloj yra ištęstinė masė, cilė, horizontalinė daikto dalis, kuri susilieja su kitos dalies paviršiumi: koks nors daiktas, kuris rėžiu guli ant kito arba po kitu daiktu, pvz.: sloj čeruozioma "juodo žemės sluogsnis"; verchnije sloj atmosferos "viršutiniai atmosferos sluogsniai"; tut glina zalegla slojem, pomež slojev izvestnjaka i pesku "čia molis yra nugulęs sluogsniais, tarp kalkakmenio ir smėlio sluogsniais"; vse slancy slojisty, i derevo slojisto, ono kolet-sja po slojam "visi slankiniai sluogsniniai, ir medis sluogsningas, jis plyšta sluogsnimis, sluogsniais". Beveik atitinkamai žmonių kalboje yra savo reikšmę skiriamas ir klotas nuo sluogsnio, būtent — klotas yra tai kas paklota, kloja, pvz.: javų pėdai klojimo galuose kraunami klotais (t. y. eilėmis klojami vieni šalia kitų); plg. dar apklodas "kuo apsiklojama, apklotas", paklodas "medinė rogių pavaža" ir kt. O sluogsnis visų pirma yra "plonai išdrožta medžio skala dalgiumi tverti ar pintinei pinti" ir toliau sietinas su sluogsa "sluogsnis, plėša; linų pluoštas, iš kurio vejama virvė", sluogstis "plonai išdrožta plėša, sluogsnis" ir kt. Šituo būdu medžio sluogsnis savo reikšmę iš pradžių gali būti visai tolygus rusų sloj "svil", prožilki, o toliau jau iš analogijos gali būti vartojami ir žemės sluogsniai, atmosferos sluogsniai ir kt.

Panašiai kaip rusų sloj etimologiškai yra sietinas su slit' "sulieti", slivat' "suliedinti" ir iš pradžių reiškė tai, kas sulietta, slijanti, taip sluogsnis gali būti jungtinas su sluogti, sligti, ir pirmutinė jo reikšmė galėjo būti tai, kas susluogę, susluogę; plg. sluogsa nusuogę "į galą nulaibėjo". Toliau šaknis sluog-, atrodo, dar gali būti sietina su sluogas "kuo kas slėgiama", sluogtis "slėgas, sluogas", sligotis "t. p." ir kt.

Taigi iš to, kas augščiau pasakyta, galime jau matyti, kad klotas visų pirma yra tai, kas paklota, kloja, nuosėdų sluogsnis, rus. plast, ang. stratum (a sheetlike mass of sedimentary rock or earth of one kind, usually in layers between beds of other kinds), o sluogsnis gali atstoti tai, kas yra rus. sloj, angl. layer (that which is laid, a stratum; one thickness, course, or fold laid over or under another). Bet šito skirtumo veikiausiai tebus galima daugiau paisyti specialinėje srityje, visų pirma geografinėje ir geologinėje terminologijoje; daug kur kitur gal bus ir sunkiau to laikytis, juo labiau, kad ligiolinėje raštų kalboje praktiškai nevisur tai ir buvo daroma.

(Bus daugiau)

Knyga apie mandagumą

Viena iš pirmųjų kregždžių Antra, kaip nepakankamai knygy lentynose šiemet buvo atsižvelgta į vietos papročius. J. Grabau-Grabausko knyga Pvz. tvirtinama, kad bičiuliš- "Kelias į pasisekimą" (išleista kiems atsilankymams tinka New Yorke, 1953 m., 144 pusl., miausias laikas yra apie 5-6 val. vakaro (pusl. 49). Toks laikas kaina \$2).

Autorius paėmęs gerą kryptį — pasilaikyti atsivežtus gerus papročius iš Lietuvos ir juos papildyti gražiomis elgesio taisyklėmis, priimtomis šiame krašte. Randama progos užkenc-tuoti ir lietuviškumo reikalą. Daugelis atras naujų, taiklių žodžių, kaip sultinys (buljonas), vaisienė (kompotas) sluostyklės (servetėlės), išsiskindė (suknė-lė), išskirtė (dekoltė) ir kt.

Knyga daugeliui, ypač mūsų jaunosios kartos žmonių, bus labai naudinga ir labai rekomenduotina. Jos vertės nenaikina keletas taisytinių punktelių. Pavyzdžiui, vietomis autorius patinka linksta į trauzimus: kartojimą visiems žinomų dalykų. Sakysime, skyrius apie pavardes (10 p.) pradedamas sakiniu: "Kiekvienos tautos paskiri nariai turi atitinkamus pavardinius, kad galima būtų atskirti vieną žmogų nuo kito." Kas to nežino?

Kaikur gal palinkstama prie nepateisinamo pedantiškumo. Pvz., duodamas nurodymas kaip valgyti mėsą, autorius sako, kad atpjovus gabalėlį reikia peilį padėti, šakutę perimti iš kairės į dešinę ranką ir tik tada tą gabaliuką nešti į burną. Su kiekvienu kąsneliu dėliodamas peilį ir perimdami šakutę iš kairės į dešinę, greičiau ir statiesių sūtepsi ir visa ta pertempimo kny-ginio mandagumo procedūra atrodys juokinga.

KRONIKA

● Rašytojų Draugijos pre-miją skiriančią komisiją bu-vo daugiausiai apsisistojusi prie trijų veiklų: vieno poezijos kūrinio ir dviejų beletristinės. Slaptame balsavimo jūry komisijos narių dauguma pasisa-kė už Nelės Mazalaitės "Gin-tarinius vartus".

● Stasio Baranauko dainos, atliktos Vasario 16 d. minėji-mės per Margučio radiją, akom-panuojant muzikui A. Kučiū-nui, buvo užrašytos į plokšte-les ir bus perduotos į Lietuvą per Amerikos Balsą.

● Vladas Butėnas-Ramojus kietai dirba prie savo atsimini-ny knygųs, apimančios pasku-tinio karo laikotarpį. Mūsų ra-šytojas turi ir asmeniškus pla-nų: apie Velykas bus jo ves-tuvės su Dalia Meškauskaitė.

● Julius Navikas, "Kelio" ir "Vilniaus Rytųjaus" redaktori-rius mirė 1938 metais, taigi šie met sueina 15 metų nuo to Vilniaus krašto kultūrininko mirties.

● Juozas Bačiūnas, žinomas vasarviečių savininkas, yra pa-rašęs brošiūrą apie adv. Anta-ną Olį: pats šią knygėlę ir iš-leis.

DR. EDWARD M. BEZEK

Praneša atidarymą dantų kabi-neto kartu su Dr. Andrew Furlan ant

424 Tenth St.
WAUKEGAN, ILL.

Valandos pagal susitarimą
Telefonas Ontario 2-7213

Dr. Donald F. Alexander

KOJŲ SPECIALISTAS
1347 So. 56th Ave., Cicero 50. Ill.
Telef. Olympic 2-8200

Priėmimo valandos: Pirmad. 1r. ant-rad. nuo 2 iki 5 ir 7 iki 9 v. vak.
Ketvirt. nuo 10 v. ryto iki 5 v. vak.
Penktad. nuo 10 val. ryto iki 5 v. vak.
ir nuo 7-9 val. vak. Šeštad. nuo 1 v. iki 4 v. p. p.

PRADĖK TAUPYTI PAS...

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue

Chicago 32, Ill.

Telefonas: LAfayette 3-6719

KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA
IKI \$10,000.00

Mokame Aukščiausius Dividendus

AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

TAUPYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI!!

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcingai viena iš smarkiausiai augančių taupytojų įstaigų visoje Chicagoje. Pas mus kiekvieno taupomo pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 bei Agency of the United States Government.

Chicago Savings suvėrė 28 metus kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji ir anksto neprizada, bet visada išmoka aukštą dividendą.

Mūsų TURTAS SIEKIA DAUGIAU DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ (\$10,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Ave.

Chicago

Phone GRevehill 6-7575

JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

● Dr. Agota Sidlauskaitė, dė-stanti Ottawos Universitete Ka-nadoje, yra kviečiama dėstyti eksperimentalinę psichologiją Loyolos Universitete Chicagoje.

● Prof. Adomo Galdiko su-kaktyvinė paroda planuojama suruošti Chicagoje š. m. balan-džio mėnesį.

● Mykolas Vaitkus rašo sa-vo atsiminimus apie metropoli-tą arkiv. J. Skvirecką ir apie Tumą-Vaižgantą.

ALB'NAS BENIULIS

ATLIEKA PERKRAUSTYMUS
ir įvairių dalykų perkraustymus
Talp pat persundiname į užsienį
pakelti šiuos įvairius maisto
Kreipitis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DANube 6-3245

DR. JUZE AGLINSKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Valkų ir moterų ligos
5159 South Damen Avenue
Medicine and Surgery Building
Val: antr. 9-11 ir 7-9 p. p. pirm.,
treč., penkt. 10-4 p. p. Šešt. 10-12
Ofiso tel. PR. 6-7800
Namų tel. TR. 4-1765

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333

DR. ANTONAS ALEKNA

(ALEKANAVICIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p.
Išskyrus ketvirtadienį, ir sekmadienį

Tel. ofiso ST 3-2320, rez. HE 4-4039

DR. JONAS BAKŠYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
745 West 7th St.
Rez. 6953 Washenaw Ave.
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir
penktad. 2-4 po pietų, 7-9 vak.
Treč. ir šeštad. 2-4 v. p. p.

DR. BR. BEINORIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6656 So. Halsted Street
Kampus Marquette Rd. ir Halsted St.
Val: 7-9 kasdien, šeštad. 3-5.
Tel: Ofiso WE. 6-2811
Namų WA. 6-2990

Tel. ofiso VI. 7-6583, rez. RE. 7-7868

DR. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 po pietų ir 7-8 v. vak.
Treč. ir sekmadienį, ofisai uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. po pietų.

Rez. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį

Visas ir rezidencijos — Yards 7-8526
ir Yards 7-7410

DR. G. J. BYLAITIS

Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir chirurgas
4038 So. Archer Ave.
VAL: pirmad., treč. ir penktad.
6:30 iki 8:30 P.M.
Kitomis dienomis susitarus.

Tel. ofiso WA. 8-8060, rez. CO. 4-1187

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus šeštad. ir sekmadienį)
Nuo 1 iki 4 v. p. p.; 7-9 v. vak.
Ligonius prima tik pagal susitarimą
Rez. 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7808

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-9 v. p. p.
Išskyrus sekmadienį.

Tel. ofiso YA. 7-1166, rez. DA. 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas-dien išskyrus trečiadienį. Atidara
šeštadienį 1-4 val.

Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

TELEFONAI

Ofiso Buto
Filmore 3-2007 Columbus 1-6190

DR. K. JABLONSKIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
154 North Broadway
MEIROSE PARK, ILL.
Val. 6:30-9 val. vak., išskyrus sek-m.

Ofiso GRevehill 6-4020

Dr. Alexander J. Javois

(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-8838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠKAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30
iki 9 val. Treč. ir šešt. uždaryta

Ofiso GRevehill 6-4020

DR. ALDONA A. JUSKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso buto tel. OF. 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12 ryte ir 5-8 v. vak.
Šeštadieniais 10-12 ir 4-6 v. v.
Butas 1832 So. 49th St.

Telefonas REliance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

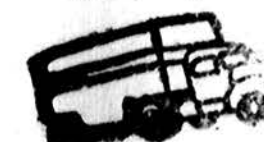
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIŠKAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2-4 po pietų, 6:30-8:30 vak.
Treč. ir šešt. pagal sutartį

PARDUODAME ANGLIS IR

PECIAMS ALIEJŲ

PERKRAUSTOME BALDUS

Patarnaujame gerai ir pigiai

STASYS FABIJONAS

2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. Virginia 7-7097

GRevehill 6-1696

DR. ALDONA A. JUSKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą išskyrus trečiadienį
2422 West Marquette Rd.

Ofiso buto tel. OF. 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12 ryte ir 5-8 v. vak.
Šeštadieniais 10-12 ir 4-6 v. v.
Butas 1832 So. 49th St.

Telefonas REliance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIŠKAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2-4 po pietų, 6:30-8:30 vak.
Treč. ir šešt. pagal sutartį

Tel. ofiso OF. 2-1381

DR. P. KISIULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th St., Cicero
Kasdien 10-12 ir 5-8 v. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 v. ir 8-6 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei
neatsiliepia, kviečiame Kildie 3-2862

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien po pietų nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm., antr., ketv. 6-8:30 v.
Treč. ir šešt. tik susitarus

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966

DR. FRANK C. KWINN

(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2
val. iki 4 v. po pietų. Nuo 7 v. iki 8:30
v. v. Išskyrus treč. ir šeštad. vak.

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966

DR. ANTONAS LIPSKIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4206 West 26th Street
Val. antr., ketv., ir šeštad. 7-9
v. v. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofis. LA 1-4316; Rez. CR 7-8315

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West 63rd Street
(Kampus 63 ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak.
Šeštad. 2-4 p. p.
Treč. ir sekmadienį uždaryta

Telefonas — PULman 5-8277

DR. I. E. MAKARAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 S. Parnell
Val. kasdien 2-4 po pietų ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadienį

Ofiso tel. PU 5-5575, rez. VI 7-2489

DR. F. MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10756 S. Michigan Ave.
Pirmad., antr., ketv., ir penkt.
nuo 4:30 po pietų iki 8 vak. Šeštad.
nuo 12 iki 3 val. po pietų.
Trečiadieniais tik susitarus

Ofiso tel. PU 5-5575, rez. VI 7-2489

Dr. Edward B. MURASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIMA: kasdien nuo 1
iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Šeštad. nuo 1
iki 4 v. Treč. ir šešt. pagal susitarimą.

Susitarimui skamb. GHO. 6-1321,
jei neatsiliepia — Vincennes 6-8900

DR. A. NARBUTAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 S. Western Ave.
Val: 6:30-8:30 val. vak.
Treč. ir šešt. 2-4 p. p.
Šešt. vak. ir sekm. uždaryta

Ofiso telefonas Virginia 1-1830

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v.
Treč. ir sekmadienį tik susitarus

Ofiso tel. OL 4-0253, rez. YA 7-0388

DR. A. Z. SAULYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
1645 So. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. 12-3 ir 6:30-8:30 p. p.
Treč. ir šešt. 1-4 p. p.
Rez. 4420 So. Talman Ave.

Tel. ofiso YA 7-0554, rez. MI 3-2880

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)

OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto nuo
2 iki 4 v. p. p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

Telef. ofiso SEeley 3-6123

DR. L. SEIBUTIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ROOSEVELT MEDICAL CENTER
1212 So. Ashland Ave.
Val: kasdien nuo 12:00-8:30 p. p.
Rez. 6410 So. Maplewood
Telef. HElock 4-5445

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. telef. GHOvehill 6-0617

Valandos: 1-3 p. m. 6-8 p. m.
Treč. ir šešt. pagal sutartį

AŽUOLINĖS DURYS

Pirmą premiją laimėjusi novelė
NELĖ MAZALAITĖ

(Tęsinys)

— Tai jau, — pasakė kažkas netikrai, — ar tu manai, kad mes tik iš baimės? —

— Ir nemanau, kad iš savo noro, — sako jis ir perėjo akimis per visų veidus, ir jis regėjo tokius, kurie nebijojo jo, ir matė tokius, kurie patys žinojo, jog jis teisus, ir jis susijokė garsiai: — Ubagai jūs, — pasakė jis, — baudžiauninkai, nors ir laisvi žmonės. Jus muša, o jūs dar ir lazda bučiuojate, — jis vistiek buvo piktas, kad niekas nepakilo po jo žodžių ir netarė: — Tu teisus, mes čia be reikalo nusizėjomė. —

Ne, niekas, o vienas dar ištara, ir tai buvo seniausias iš visų, — visai žilas: — Tau tai lazdos reikėtų už gundymus silpnųjų. Klebonas pats turėtų iškaišti tau kailį. —

— Kad mane kas paliestų! — susuko Juozapas Benetis. Jis atsistojo ir buvo baidytas, nes išbaigęs ir negeromis akimis. — Nė pačiam Dievui neleidčiau savęs mušti! —

— Neblevyzgok! — beveik kartu sušuko keli balsai. Bet jis ne jų išsigando — jis pamatė Anės akis šitą akimirka. Jis žinojo, kad ji buvo troboje visą laiką ir, kai jis taip smarkiai kalbėjo, jis juto, jog ji mato jį, tas jam dar labiau degino liežuvį. Jis norėjo pasirodyti prieš ją narsus, nieko nesitijantis, nė prieš jauną, nė prieš seną nenusileidęs. Tačiau dabar jis pažvelgė į ją ir matė, kad ji ne su juo. Gražias ji turėjo akis, tokias kaip darželyje bledžingėlė, — mėlė, — tamsiai mėlynas ir minkštas, jog glostytė glostė. Jos galėjo apkloti širdį ir sušildyti ją, tik ros gėlikės, bet dabar jos šaldė, tos akys, ir jis staiga pagubė. Jis užsidėjo kepurę dar viduje ir, nieko netaręs, išėjo.

Stai mano piršlybos, — pasakė jis sau. Jis stovėjo prie šais tamia naktį ir galvojo, jog eis į miegą, nes čia nebuvo karčiamos, ir tuojau atsiminė Liaudanskių bobas. Dvi senos seserys gyveno kitame kaimo gale, apie jas nebuvo gero žodžio nė jų jaunystėje, nė pasenus, bet nevisi taip kalbėjo, ne Juozapas Benetis, nes jos slaptomis laikė degtinės. Ir dabar jis ten nuėjo, nusipirko, ir dar dėkui pasakė. Ir namie gėrė, vienas pats. Pirmą kartą vienas pats. Jis buvo gėręs su tėvais, ar jie susėdavo karčiamoje, ar vaisėse, ar tėvas parvilkdavo į namus gėrimo, tačiau sūnus niekuomet nebuvo atnešęs savo ranka degtinės savo tėvui ar motinai — to jis negalėjo.

Tamsoje jis sėdėjo savo kamaroje ir gėrė, ir buvo liūdnas — ir priešais jį buvo šaltos

Isigykite Lietuvių Rašytojų Draugijos 1952 m. premijuotąjį veikalą

NELES MAZALAITĖS
GINTARINIAI VARTAI

Jury komisija atrinkė dėmesį jį, kad šiame veikle Autorė išprasminta kentėjimus ir kelia šviesesnį gyvenimo viltį. Iš tikrųjų, jokiam veikle Jūs nerastite tiek daug pagrįsto optimizmo, kaip šioje premijuotoje knygoje. Telefonu ar laiškais siųskite užsakymus:

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Illinois
Telephone — VIrginia 7-6640-41

Užsakymai bus ta pačią dieną išpildyti. Knyga turi 248 psl. ir kainuoja tik 2 dol.

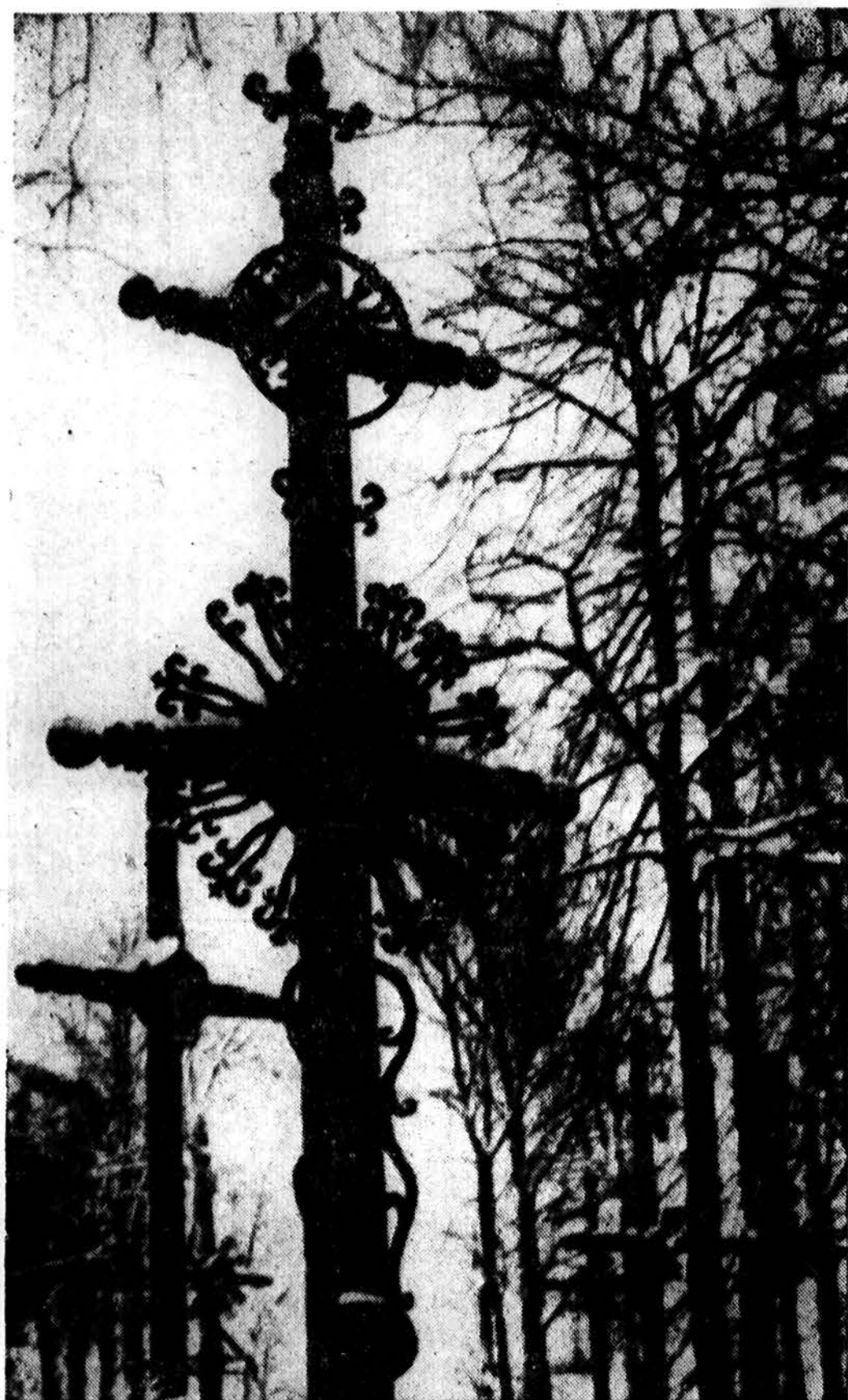
akys, kaip tik jis nepasisukty — jos stovėjo priešais jį.

Kitą rytą jis išėjo anksti į bažnyčią. Tai jis stovėjo miške prie vieškelio po medžiais ir žiūrėjo, kaip traukė važiuoti ir pėsti Akmenalių žmonės.

Jeigu ji eis pėsčia, — galvojo jis, — aš seksiu šalimais, vistiek sulauksiu tokio trumpo laiko, kad galėsiu paklausti: — Ar būsi mano?

Jis regėjo, kaip važiuo abu Rutės, ir paskui išėjo du sūnūs, paskui dvi jaunesnės dukros, — o Anės nebuvo. Ji turėjo likti namie, tai buvo jos eilė žygiuoti ir kitus išleisti. — galvojo jis, ir pats grįžo.

O, koks jis buvo nedaršus, kai įėjo į Rutės kiemą ir slinko į vidų — ten buvo tuščia, ir jis stovėjo viduryje aslos, iki pat į atidarė duris. Ji grįžo iš tvartų, nes kvepėjo sausiu šieniu ir dobilais. Ji krūptelėjo jį pamačius, o tada jis pamiršo, jog buvo žadėjęs gražiai apgailėti vakarykštę, jei-

Lietuviški kryžiai

gu jis čia persmarkiai kalbėjęs. Jis stačiai pasakė:

— Ar galiu siųsti piršlius? —

— Taip, — pasakė ji ramiai, ir tada jis neištvėrė ir taip suėmė ją į savo rankas, kad ji vos galėjo atsikvėpti, o kai atsikvėpė, tarė:

— Aš seniai laukiau. —

Jis pasilenkė ir pabučiavo ją, ir vos nedejavo, tokia skaudu buvo laimė, gi Anė — pauraudusi ir skaisti, vėl atsiliepė.

Prieš tai tu su vyrais sieksi būti blaivininku. —

Jis dar neatsiklėdė savo rankų, bet truputį atlošė mergaitę, kad galėtų žiūrėti į ją, ir pamatė, kad ji buvo rimta, bet jis susijokė:

— Eik tu, žemčiūgelė! Tu žinai, kad aš neisiu. —

— Ir aš neisiu už tavęs, — pasakė ji, ir jis pajuto nerimą — ji kalbėjo per daug rimtai, ta jo mergelė, jo iš tolo užaugintoji. Tačiau jis negalėjo pykti — jis ką tik buvo ją pabučiavęs, buvo pajutęs, koks džiaugsmas yra bučiuoti, kaip jis galėjo pykti. Ir jis atsiminė savo tėvą, koks tas buvo jaunas, kaip pasakojo motina, kad savo žodžiais akmenėlių galėjo pražydyti. Jis pa-

leido Anę iš rankų, pasitėpė pagailėsi, kad reikalavai tokių ją atsižėsti šalia ant suolo, ir laikė savo ranką ant jos pečių, — Pirmiau ištėkėsi už rai-

šo ir kuproto, negu tu manęs sulauksi, — pasakė ji, ir jos balsas taip pat trūkinėjo, kaip ir jo, ir jos akys žaizdaravo, jis matė, kad ji turi išdidumo daugiau negu jis. Daugiau, nes buvo akimūgo, kad jis galėjo priipažinti, jog jo žodžiai šurkštūs, tegu jinai tikrai neprašo tokių niekų, ir jis atšaukia savo negerus linkėjimus. Tačiau jis regėjo ją tokią, kuri nenusileistų nė per nagą — ir jis susijokė garsiai ir išėjo.

Jis nežinojo, kad už trobos durų jį gražė rankas ir kalbėjo, jog jau lengviau yra mirti, negu būti be jo. Ji gi nežinojo, kaip sunkiai jis traukėsi nuo jos durų ir pirmą kartą pagalvojo jis, jog yra baidytas, kad jis taip gimė ir išaugo. Bet jis tegalvojo tą vieną kartą. Paskui jis juokėsi ir juokėsi, visi tik stebėjosi, iš kur jam tiek imasi linksmybės. Ir visi bijojo jo liežuviu, nes jis dar pikčiau išjuokdavo kiekvieną žmogų, gyvį, daiktą ir veiksma.

Nemažai vyrų su šeimomis buvo atšventę savo pažadų ir pasitaikymo dieną, visoje parapijoje buvo nuostabi nuotakos, o tuo labiau Akmenaliuose. Kunigėlis viešėjo Rutės sodijoje ir kaimo dalis ir visi buvo džiugūs aplinkui jį, ir kaip kūdikiai šypsojosi ūsoti ir žiliai, ir jaunikliai, visi buvo lyg naujai pasikrikštiję.

Kunigėlis pasakojo jiems keistų ir gražių dalykų apie ateities laikus ir viltis: kas žino, gal būt, bus sulaukta tų laikų, kad šioje šventoje tėvynės žemėje nebėliks pavergėjų ir svetimų, o mūsų žmonės taps šviesūs, nepažins skurdo, jų vaikai bus vis mokytesni ir žemė — vis našesnė. Žmonės klausėsi ir tikėjo, ir paskui visi giedodavo šventas giesmes.

Ir tuo metu keliu per kaimą ėjo vienas ir dainavo — ypatingai smarkiai jis dainavo ties Rutės langu. Jis buvo girtas, tas balsas, bet labai stiprus, peršaukė darnią žmonių sutartinę, o ir jo žodžiai nebuvo padorūs.

Žmonės buvo pasipiktinę ir nusigandę, pasimetę, jie vienas po kito pradėjo paleisti giesmę, kaip audeklo siūlus, ir visai nutilo. Tik tai kunigėlis vienas ramiai ir nenustojęs traukė. Ir ūmai jie pajuto, kad jo silpnas uždūstantis balsas ėmė viršyti aną baubimą už langų, ir jo veidas, kuris visą laiką buvo giedras, ne užtemo, ne, dar labiau švietėsi. Ir jie vėl grįžo visi į giesmę, nesiklausdami, kas dedasi gatvėje.

O jis taipgi pasitraukė, Juozapas Benetis. Ne jau jie manė, kad jis kaip pirmuo tyčia čia staigia? Jam tikrai yra linksma — visuomet yra linksma žmogui, jeigu jis nugaria, štai, turbūt, todėl taip yra tai draudžiama. Bet jam niekas negali užginti būti linksmam. Net, tada, kai pas Rutes buvo piršliai ir Anė sudrebėjo, Juozapas Benetis, linksmai dainuodamas, keliavo per kaimą. Ir jis labai juokėsi, kai jam pasakojo, koks tas jaunas iš nuo Lenkimų; ir turtingas, ir blaivus, nesvarbu, kad našlys su vaikais, nesvarbu, kad nejaunas.

— Tai pagersime per vestuves, tai paūšim, — kalbėjo jis, — juk taip gerai nebuvo nuėjusi jokia Akmenalių jaunų. —

Jis galėjo juoktis, niekas nebuvo žinojęs, nei dabar suprato, ką jie vienas kitam padarė. Jis ėjo į bažnyčią per

pagailėsi, kad reikalavai tokių dalykų iš manęs.

— Pirmiau ištėkėsi už raišo ir kuproto, negu tu manęs sulauksi, — pasakė ji, ir jos balsas taip pat trūkinėjo, kaip ir jo, ir jos akys žaizdaravo, jis matė, kad ji turi išdidumo daugiau negu jis. Daugiau, nes buvo akimūgo, kad jis galėjo priipažinti, jog jo žodžiai šurkštūs, tegu jinai tikrai neprašo tokių niekų, ir jis atšaukia savo negerus linkėjimus. Tačiau jis regėjo ją tokią, kuri nenusileistų nė per nagą — ir jis susijokė garsiai ir išėjo.

Jis nežinojo, kad už trobos durų jį gražė rankas ir kalbėjo, jog jau lengviau yra mirti, negu būti be jo. Ji gi nežinojo, kaip sunkiai jis traukėsi nuo jos durų ir pirmą kartą pagalvojo jis, jog yra baidytas, kad jis taip gimė ir išaugo. Bet jis tegalvojo tą vieną kartą. Paskui jis juokėsi ir juokėsi, visi tik stebėjosi, iš kur jam tiek imasi linksmybės. Ir visi bijojo jo liežuviu, nes jis dar pikčiau išjuokdavo kiekvieną žmogų, gyvį, daiktą ir veiksma.

Nemažai vyrų su šeimomis buvo atšventę savo pažadų ir pasitaikymo dieną, visoje parapijoje buvo nuostabi nuotakos, o tuo labiau Akmenaliuose. Kunigėlis viešėjo Rutės sodijoje ir kaimo dalis ir visi buvo džiugūs aplinkui jį, ir kaip kūdikiai šypsojosi ūsoti ir žiliai, ir jaunikliai, visi buvo lyg naujai pasikrikštiję.

Kunigėlis pasakojo jiems keistų ir gražių dalykų apie ateities laikus ir viltis: kas žino, gal būt, bus sulaukta tų laikų, kad šioje šventoje tėvynės žemėje nebėliks pavergėjų ir svetimų, o mūsų žmonės taps šviesūs, nepažins skurdo, jų vaikai bus vis mokytesni ir žemė — vis našesnė. Žmonės klausėsi ir tikėjo, ir paskui visi giedodavo šventas giesmes.

Ir tuo metu keliu per kaimą ėjo vienas ir dainavo — ypatingai smarkiai jis dainavo ties Rutės langu. Jis buvo girtas, tas balsas, bet labai stiprus, peršaukė darnią žmonių sutartinę, o ir jo žodžiai nebuvo padorūs.

Žmonės buvo pasipiktinę ir nusigandę, pasimetę, jie vienas po kito pradėjo paleisti giesmę, kaip audeklo siūlus, ir visai nutilo. Tik tai kunigėlis vienas ramiai ir nenustojęs traukė. Ir ūmai jie pajuto, kad jo silpnas uždūstantis balsas ėmė viršyti aną baubimą už langų, ir jo veidas, kuris visą laiką buvo giedras, ne užtemo, ne, dar labiau švietėsi. Ir jie vėl grįžo visi į giesmę, nesiklausdami, kas dedasi gatvėje.

O jis taipgi pasitraukė, Juozapas Benetis. Ne jau jie manė, kad jis kaip pirmuo tyčia čia staigia? Jam tikrai yra linksma — visuomet yra linksma žmogui, jeigu jis nugaria, štai, turbūt, todėl taip yra tai draudžiama. Bet jam niekas negali užginti būti linksmam. Net, tada, kai pas Rutes buvo piršliai ir Anė sudrebėjo, Juozapas Benetis, linksmai dainuodamas, keliavo per kaimą. Ir jis labai juokėsi, kai jam pasakojo, koks tas jaunas iš nuo Lenkimų; ir turtingas, ir blaivus, nesvarbu, kad našlys su vaikais, nesvarbu, kad nejaunas.

— Tai pagersime per vestuves, tai paūšim, — kalbėjo jis, — juk taip gerai nebuvo nuėjusi jokia Akmenalių jaunų. —

Jis galėjo juoktis, niekas nebuvo žinojęs, nei dabar suprato, ką jie vienas kitam padarė. Jis ėjo į bažnyčią per

pagailėsi, kad reikalavai tokių dalykų iš manęs.

— Pirmiau ištėkėsi už raišo ir kuproto, negu tu manęs sulauksi, — pasakė ji, ir jos balsas taip pat trūkinėjo, kaip ir jo, ir jos akys žaizdaravo, jis matė, kad ji turi išdidumo daugiau negu jis. Daugiau, nes buvo akimūgo, kad jis galėjo priipažinti, jog jo žodžiai šurkštūs, tegu jinai tikrai neprašo tokių niekų, ir jis atšaukia savo negerus linkėjimus. Tačiau jis regėjo ją tokią, kuri nenusileistų nė per nagą — ir jis susijokė garsiai ir išėjo.

Jis nežinojo, kad už trobos durų jį gražė rankas ir kalbėjo, jog jau lengviau yra mirti, negu būti be jo. Ji gi nežinojo, kaip sunkiai jis traukėsi nuo jos durų ir pirmą kartą pagalvojo jis, jog yra baidytas, kad jis taip gimė ir išaugo. Bet jis tegalvojo tą vieną kartą. Paskui jis juokėsi ir juokėsi, visi tik stebėjosi, iš kur jam tiek imasi linksmybės. Ir visi bijojo jo liežuviu, nes jis dar pikčiau išjuokdavo kiekvieną žmogų, gyvį, daiktą ir veiksma.

Nemažai vyrų su šeimomis buvo atšventę savo pažadų ir pasitaikymo dieną, visoje parapijoje buvo nuostabi nuotakos, o tuo labiau Akmenaliuose. Kunigėlis viešėjo Rutės sodijoje ir kaimo dalis ir visi buvo džiugūs aplinkui jį, ir kaip kūdikiai šypsojosi ūsoti ir žiliai, ir jaunikliai, visi buvo lyg naujai pasikrikštiję.

Kunigėlis pasakojo jiems keistų ir gražių dalykų apie ateities laikus ir viltis: kas žino, gal būt, bus sulaukta tų laikų, kad šioje šventoje tėvynės žemėje nebėliks pavergėjų ir svetimų, o mūsų žmonės taps šviesūs, nepažins skurdo, jų vaikai bus vis mokytesni ir žemė — vis našesnė. Žmonės klausėsi ir tikėjo, ir paskui visi giedodavo šventas giesmes.

Ir tuo metu keliu per kaimą ėjo vienas ir dainavo — ypatingai smarkiai jis dainavo ties Rutės langu. Jis buvo girtas, tas balsas, bet labai stiprus, peršaukė darnią žmonių sutartinę, o ir jo žodžiai nebuvo padorūs.

Žmonės buvo pasipiktinę ir nusigandę, pasimetę, jie vienas po kito pradėjo paleisti giesmę, kaip audeklo siūlus, ir visai nutilo. Tik tai kunigėlis vienas ramiai ir nenustojęs traukė. Ir ūmai jie pajuto, kad jo silpnas uždūstantis balsas ėmė viršyti aną baubimą už langų, ir jo veidas, kuris visą laiką buvo giedras, ne užtemo, ne, dar labiau švietėsi. Ir jie vėl grįžo visi į giesmę, nesiklausdami, kas dedasi gatvėje.

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arklyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas, redaguoja laikraščius; skelbia mįsles. Pasinaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėlavai; stokitė į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rasykite novicų vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laiką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius. Laimė dirbti įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, tarnybose, bažnyčiose ir kitur. Labai pagelėjami moka koki amata. Norintoms pramokti kokio amato bus sudaryta proga. Paaukokuite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Paneli Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirasykite su novicijato vadeja; pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

NELAUKITE, NES—

Rytoj Jau Gali Būti Pervėlul

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums polsą per mūsų kompaniją. Nelaimė išituks neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CENTral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

Kiek sutaupysite šiais metais?

Dabar, pradėdami naujus metus, laikas užsibrėžti tikslą sutaupyti tam tikrą sumą. Apdrausite įstaigoje bus nesunku taupyti ir gauti gerus dividendus.

Taupykite asmeniškai arba per pašta

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Telefonas MAYmarket 1-2025

Valendor: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 3 val. vakaro. Trečiadieniais uždarai. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

DĖMESIO, KONTRAKTORIAI IR NUOSAVYBŲ SAVININKAI! Saurkite mus šiandien mokamiems apskaičiavimams

BARRINGTON WOODCRAFT

210 Railroad Street Barrington 390

Mūsų specialybė: • KABINETAI • BUILDERIS SPECIALTIES • PERTAISYMAI • VIDAUS UŽBAIGIMAI

SAFE

Apsaugokite savo brangenybes nuo gaisro, vagies, pametimo. Išsinuomokite "SAFE DEPOSIT BOX" PAS DROVERS. Tik \$4.00 metams (Plus tax). Patogi automobiliams pastatyti Drovers alkštis. Pirmad. iki penktad. — 9 v. r. iki 2 v. p. p. Ketvirtad. vakarais — 5 v. v. iki 8 v. v.

DROVERS SAFE DEPOSIT COMPANY

AFFILIATED WITH

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000

Combined Resources Over One Hundred Million Dollars

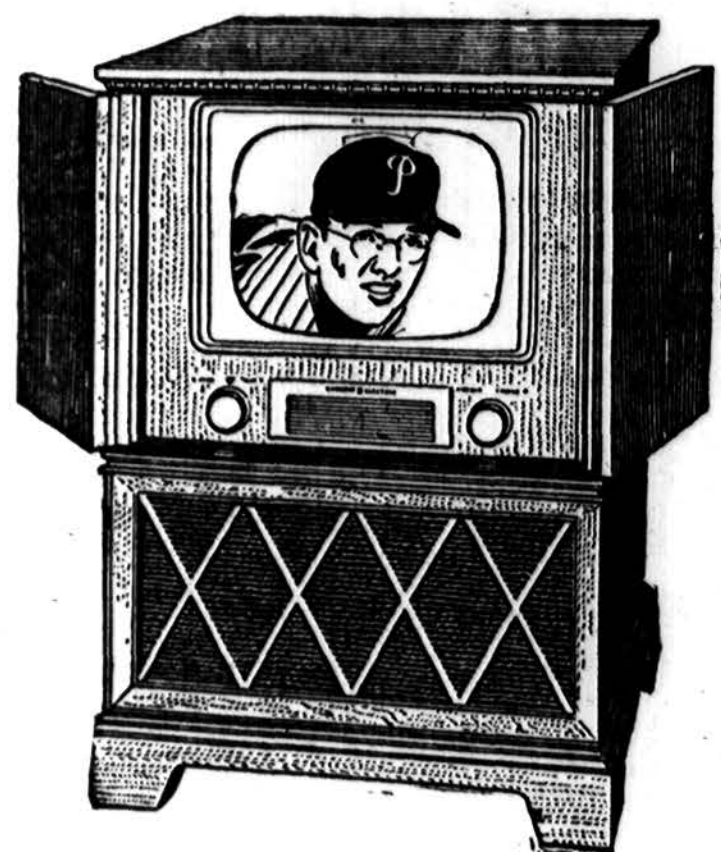
Ištuštinimas!...

TELEVIZIJŲ Išpardavimas

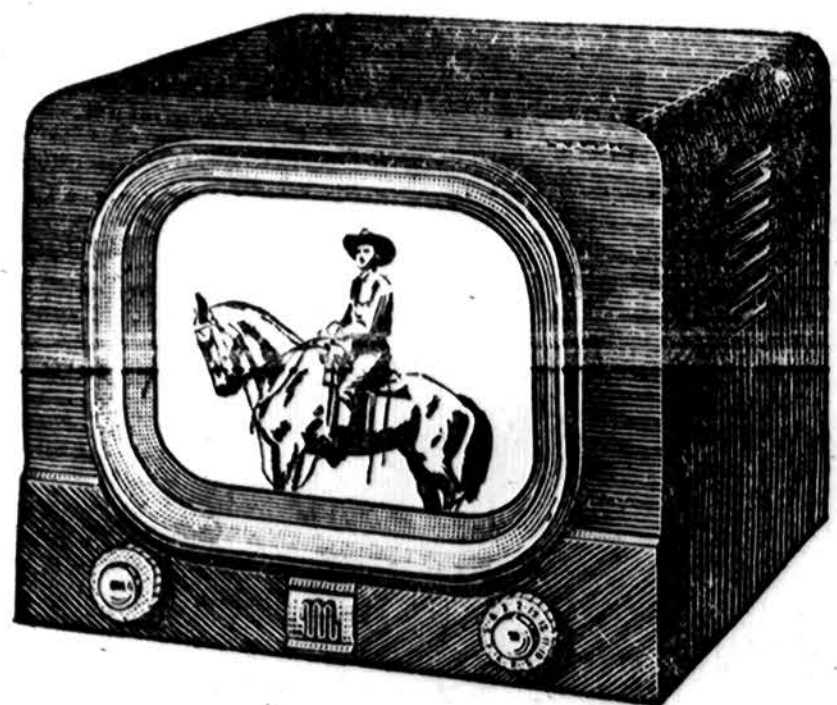
TIKTAI PER 5 DIENAS!

Jūs galite sutaupyti

\$40 - \$60 - \$100 - \$150

Pavyzdinių Prekių Išpardavimas
Pajėgingi Televizijos Setai
Visi Nauji — Pilnai Garantuoti!

- 20-Inch Cylindrical Screen!
- Powerful Long-Distance Chassis!
- Provision for All-Channel UHF!

\$279.95 VERTĖS 20" TELEVIZIJA

\$40.18 sutaupoma! Mahogany veneered kabinetas su pritaikytomis kojomis. Išlenktas išimamas saugus stiklas. Pritinkas prie UHF stočių

\$239⁷⁷

17 colių Trans-Vue Console \$279.95 vertės už	\$17995
17 colių Travler \$299.95 vertės už	\$18995
21 colių Travler, \$329.95 vertės už	\$22995
17 colių Admiral	\$16950
17 colių Dumont	\$17950
17 colių Raytheon Console, \$349.00 vertės	\$24900
21 colių Console TV setas su automatišku fonografu ir radijo kombinacija, buvo \$495	\$34500
21 colių Magnavox kombinacija, vertės \$700	\$49500
21 colių Natalie Kalmus, vertės \$669.50	\$39950
17 colių Philco Console, vertės \$299.00 už	\$19950
21 colių RCA Victor Console, vertės \$325.00	\$26500
Philco 12 1/2 colių Console	\$9000

LENGVI ISMOKEJIMAI

DYKAI DOVANOS! 17 akmenų Aukšinis Riešo Laikrodėlis, vertės \$59.00 ar Elektrinis Gramofonas arba Hoover Valytuvus duodamas DYKAI su kiekvienu Televizijos pirkiniumi šią savaitę!

DIDELĖ MAINOMIS NUOLAIDA UŽ
JUSŲ SENĄ TV ARBA RADIJĄ

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 So. Halsted Street

Tel. VICTORY 2-9542 ir CALUMET 5-7237

Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais

Budriko Radijo Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFS, 1450 kilocycles

Dėl meno laisvoje Lietuvoje

V. K. JONYNAS, Hollis, N. Y.

Ig. Šlapelio aprašymas Lievinio meno bei keramikos studijos plastinio meno gyvenimo ("Drauge" š. m. vasario mėn. 14 d.) reikalingas kaikiuro patikslinimo.

Kaip iš Ig. Šlapelio straipsnio aiškėja, Justinas Vienožinskis dėl kažko susipyko su Švietimo ministru, už ką pastarasis jam neliko skolingas. Šią kaitą suvedžiojimas privedė prie to, kad turėta autonominė Lietuvos Meno Mokykla neišaugo į augstąją mokyklą. Po vadinamos mokyklos "revoliucijos" naujame jos statute mes randame viduriniąją specialią mokyklą, pakrikštytą "Kauno Meno Mokykla" vardu. Suprantama, Švietimo M-jai pajieškojo "paslaugų" asmenų naujai mokyklai vadovauti, pamiršdama, kad čia eina reikalingas ne apie "patogų administravimą", o meno elito auklėjimą jaunajai Lietuvai.

Mokyklos prestižo nepakėlė ir naujai atidarytos dekoraty-

Miglotai Ig. Šlapelis atsiliepia ir apie 1939 m. rengtus naujus mokyklai statusus. Jis rašo: "Pagaliau tik 1939 metais buvo jau paruoštas naujas statusas. Pagal tą statutą Meno Mokykla turėjo būti reformuota į Taikomojo Meno Instituta".

Tikrumoje, tik Vilniaus atgavimas išjudino Kauno Meno Mokyklos perorganizavimo reikala. Ne paslaptis, kad pati Kauno mokykla, Švietimo M-jai pavadus, paruošė kuklų ir kartų "pigų" mokyklos reformos projektą. Šiuo projektu buvo siūloma, statutu, legalizuoti viską, kas mokykloje jau buvo,

V. K. Jonynas

Pavasaris

Kaip grybai po lietaus...

Geresni kūrinių ar mielaširdingesnės komisijos?

DR. HENR. LUKASEVIČIUS, New York, N. Y.

Mūsų kultūriname gyvenime pradžioje dygti premijos, kaip grybai po lietaus. Romėnai, dramos, novelės viens po kito vainikuojami laurų vainikais ir, daugiau ar mažiau, dar apklostomi žaliais amerikoniškais doleriukais. Kuris pesimistas dar ir dabar tvirtins, kad literatūros fronte nieko naujo? Viskas taip įsisiūbavo, kad literatūros arenoje grumiasi kartais net rašytojai su nerašytojais, ir, visuomenės maloniam nustebimui, neretai laimi tie, kurie net iš Rašytojų Draugijos "laisnio" neturi...

Mainos rūbai margo svieto! Jei dar pernai dramos konkurso komisija, gavusi daugybę dramų, nei vienos nerado premijuotinos, tai šiemet komisija premijavo, net kelias ir, linksmai šnekančios, rado premijuotinas kuo ne visas. Taip ir nežinia: ar dramos komisija dabar geresnė, ar pačios dramos?...

Jei pernai romano komisijos pirmininkas kartą "Drauge" rašė, kad daugumas veikalų būvę labai silpni, tai šiemetinis komisijos pirmininkas pareiškė, jog "kiekviename yra kaikiuri deimantėliukai" ir "būtų labai pagaiduotina, kad kaikiuri iš jų būtų išleisti". Taip ir nežinia: ar konkurso komisija dabar geresnė (atseit, mielaširdingesnė), ar patys romanai geresni?

Bet šio rašinio tikslas ne kritika ir ne vertinimas ar nuvertinimas tų, kurie laimėjo, ar pralaimėjo. Nesutverė Ponas Dievas šių eilučių autorius nei Babrauską, nei Tamulajū, nei

Korsaku Radžvilą, (o taip pat pradėjo dygti premijos, kaip agraibai po lietaus. Romėnai, dramos, novelės viens po kito vainikuojami laurų vainikais ir, daugiau ar mažiau, dar apklostomi žaliais amerikoniškais doleriukais. Kuris pesimistas dar ir dabar tvirtins, kad literatūros fronte nieko naujo? Viskas taip įsisiūbavo, kad literatūros arenoje grumiasi kartais net rašytojai su nerašytojais, ir, visuomenės maloniam nustebimui, neretai laimi tie, kurie net iš Rašytojų Draugijos "laisnio" neturi...

Štai, vienas spaudžia dupleks vidurnakčio vargonų. Arba vėl: praėjus mėnesiui, vadinamam, medaus, - pro gintarinius varstus grįžta jaunamartė ir prie naujų ažuolinių durų suranda dar vieną laurų vainiką... Per Skandinavijos žemę švedišku žodžiu išsilijęs raudonasis tvanas, dabar pro Patrijos leidyklą užtelėjo lietuviškon literatūron.

Bet tai dar neviskas (o kur čia viską besurašysi!). Kas ten darėsi mūsų Kryžių šaly, vertėjai žada iškloti dalykus pagal Vincą Ramoną net angliškai. Tuo tarpu, iš Pietų Kryžiaus padangės darbšti ranka pabėrė mums čia pasigrožėti mažus, bet žibantius, briliantus. Kuomet savi, atsiminę purtos ir rašo, kaip neramu buvo Laisvės Alėjoj, tuo pačiu laiku pučia mūsų literatūron ir nauji vėjai ne tik iš pietų, bet net nuo pačios Imšrės ligi Orinoko!

Tai, tebūna pasveikinta kūryba. Tų žvaigždžių mūsų padangėje niekad nebus per daug. Premijomis ir visais kitais būdais žadinkime mūsų tautos genijų. Tebūna jis gyvas, kad ir žudomaj tautoj.

kad niekas neprarastų savo "išsikovotų" pozicijų.

Koks ano meto seimas bebūvo, bet jis leido, šių eilučių autoriui, šį reikalą iškelti ir po ilgų diskusijų spaudoje, seime buvo priimtas naujas "Dailės Mokyklų Statutas". Šis statusas Nepriklausomos Lietuvos Respublikos buvo paskelbtas 1940 metų gegužės 15 dienos Vyriausybės žiniuose. Šiuo įstatymu buvo įkurtos dvi augstosios meno dalykų mokyklos (Vilniuje ir Kaune) Lietuvoje. Bolševikams, o vėliau vokiečiams, Lietuvą okupavus, jie jau rado Lietuvos Meno mokyklą reformuotą ir pagal šį naują įstatymą, šios mokyklos pradėjo savo mokslo metus.

Ig. Šlapelis, rašydamas apie M. K. Ciurlionio vardo galeriją Kaune, atsiliepia šiais žodžiais: "Greta Meno Mokyklos buvo išdygusi ir M. K. Ciurlionio Galerija, kuri vėliau, kai buvo pastatytas Vytauto Didžiojo Kultūros Muzėjus, persikėlė į ten su jėgimu iš VI. Putvinskio gatvės."

M. K. Ciurlionio Galerija Lietuvoje buvo Valstybinė meno įstaiga, įkurta įstatymų keliu su jos statutu ir samata (ne taip sau "išdygo"). Be to, M. K. Ciurlionio Galerija, persikėlusi į kitus rūmus, niekada nebuvo panaikinta ar "perkryštyta", o kaip tokia ji veikė Lietuvoje visą laiką. Kadangi Ig. Šlapelis savo straipsnyje suminėjo kitus muzėjus ir asmenis, tai nemanau, kad jis sąmoningai būtų praleidęs Pauliaus Galaunės pavarde. Rodos, nuo 1926 metų, t. y. nuo M. K. Ciurlionio Galerijos, o vėliau V. D. Kultūros Muzėjaus, įsteigimo, Paulius Galaunė iki vokiečių okupacijos galo buvo šių Lietuvai taip svarbių Valstybinių meno įstaigų direktorius.

Vertėtų priminti, kad V. D. Kultūros Muzėjuje buvo penki skyriai. Prostorės skyrių vedė prof. Jonas Puzinas, Istorinį skyrių — vilnietis P. Karazija, Liaudies meno skyrių — dail. Antanas Rukštelė, Kultūros Paminklų Apsauga — dail. V. K. Jonynas ir Meno skyr. konservatorius buvo dail. Vaclovas Ratas.

Bažnytinio Meno Mokykla

Ispanijoje, Leon mieste, atidaryta Bažnytinio Meno Mokykla, stengiantis paruošti specialistų, kurie galėtų sukurti meniškesnius liturginius dalykus.

DEMESIO SAVININKAI!

Saukite mus šiandien dėl visokių garo ir aliejaus pakaitinų. Krosnys išvalomos ir pataisomos. 1 dienos įdėjimas. Aliejinės krosnys ir specialios. Nemokami apskaičiavimai — PJA išimokėjimai.

RELIABLE HEATING SERVICE
8740 Archer Avenue
Willow Springs, Illinois
Willow Springs 1403

TADO BALČIUNO PRECIZISKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

JONKINS, WITTMAN, BULOVA
ir kt. šveicariški laikrodžiai tikra žemės laiku.

2156 W. 23rd St. Tel. YA 7-0841
DARBO VAL.: 9-2:30 ir 4-8 v. v.
Seštadieniais 10-2:30 ir 4-8 v. v.

Claudello drama

Hamburgo teatras ruošiasi statyti naują Paul Claudello veikalą: "Tobijo istorija". Veikalas parašytas pagal šv. Rašto siužetą.

Žuvo redaktorius

"Our Sunday Visitor" laikraščio redaktorius kun. F. Wilson žuvo automobilio nelaimėje, kai į jo mašiną atsitrėnkė paslydęs sunkvežimėlis.

STUDIO OF DANCE ARTS

Instrukcijos pradedantiems bei pažengusiems mokiniams:
CLASSICAL
BALLET
CHARACTER
BALLET
BATON
TWIRLING
"Pre-Dance" klasė
3 ir 4 m. amž. vaikams
4 pamokos \$7.00

Studija atidara kasdien 3 iki 6
Seštadieniais 10 iki 6

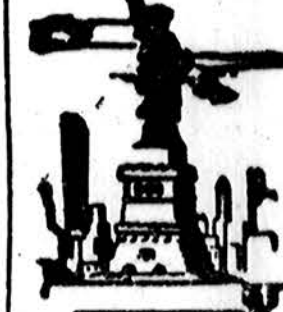
1102 WEST 18th STREET

Taylor 9-9339

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL. Tel. Yards 7-3278 ir 79

KELIONES:

LEKTUVAIS, GELEZINKELIAIS, AUTOBUSAIS, LAIVAIS

Parūpiname bilietus, viešbučius ir svertukoms visu su kelione susijusius dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome arduitus. Keliones planuojame iš anksto kitiems mokymams. Anksčiau užsakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietos. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrikdymo, nes neretėms lankytis net į geležinkelio stotį ar aerodromą, nes visą tai atlikite vienoje vietoje — PAS MŪS.

RAKANDAI VISŲ IŠGARSĖJUSŲ IŠDIRBYSČIŲ

KAINOS IR SĄLYGOS VISIEMS PRIEINAMOS

Mes turime parodoje didžiulį pasirinkimą:

Brangenybių, Deimantų, Laikrodžių, Rekordų, Phonogramų, Radijų, Pianų, Televizijų, Siuvamų Mašinų, Seklyčios Setų, Miegamajam Baldų, Valgomajam Setų, Grindinių ir Stalinių Lemputė, Retkarčiais vartojamų baldų — įvairių, Kaurų, Karpelių, Linoleum, Matracų ir Hollywood Lovų, Jaunimui Baldų, Žaislų, Elektrinių Prosy, Skalbiamųjų Mašinų, Elektrinių Šaldytuvų, Freezerių, Gazinių pečių, Gazinių Šildytuvų, Elektrinių Pėčių, Studio Couches, Hide-a-Beds lovų.

3 Aukštai Pulkų Baldų ir Namams Reikmenų

JOSEPH F. BUDRIK, Incorporated

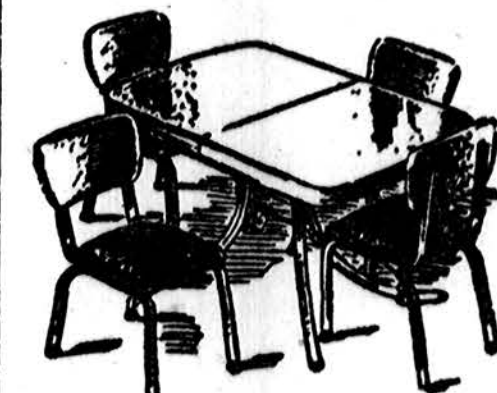
3241 So. Halsted Street

Tel. CALUMET 5-7237

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M. Kitais vakarais iki 6 val. vakaro. Nedėliomis uždaryta. Budriko Radijo VALANDA leidžiama ketvirtadienio vakarais kaip 6-ty valandų iš stoties WHFS, 1450 kilocycles.

VISKO UŽTEKINAI — TUOJAUS PRISTATOM!

Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikams baldus. Zemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą

Mes pagaminame baldus ir pagal jūsų užsakymą
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
Lietuvių krautuvė
2310 W. Roosevelt Road
Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Atidara sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val. popiet

PASIREISKUS PIRMAI ŽENKLUI

ARTHRITO, NEURITIS, RHEUMATIZMO

IMKITE NUO 1 IKI 6 TABLEČIŲ

DR. TARK'S VITAMINS

Garantuojama, kad padės jums pasidžiaugti geresne sveikata arba gražinsime pinigų.

Dr. Tark's Vitaminai gali pagelbėti pašalinti iš kraujo calcium pertvį, kuris prisideda prie kūno gelmių, ir pastyrusių sąnarių. Šie vitaminai yra saugūs širdžiai ir kitiems kūno organams.

25 tablečių išbandymui bankutė \$1
Parduodami tiksliai Illinois

Dr. Tark's Vitamin, 328 Lake St., Oak Park, Ill.

Suomui prisijungia \$1.00. Prašau atsiųsti išbandymui bankutę Dr. Tark's Vitamin, garantuojant grąžinti pinigų.

Adresas

Vardas

Miestas ir valstybė

Naujausi 1953 metų modeliai

Televizijų aparatai Zenith, Sylvenia ir kitų žymiausių Amerikos fabriku, baldai, šaldytuvai, radio aparatai, skalbiamos mašinos, kilimai ir elektriniai dulkių siurbkliai, vaikams baldai.

Kainos be užsiprašymo, lengvi išmokėjimai

Jaunavedžiams visi baldai vieniems metams išmokėjimui be jokių nuosimčių, įmokėti tik 10%

Pas mus Jūsų sunkiai uždirbtas pinigas nupirks geresnes, be brokų ir sugadinimų pirmos rūšies prekes už žymiai pigesnes kainas. Štai pavyzdžiai:

Už \$7.00 parduodami 9x12 įvairių spalvų linoleum, pas mus tikrai \$4.50

Už \$15.00 parduodami vatiniai matracai, pas mus tikrai \$9.00

Už \$39.00 parduodami spyruokliniai matracai, pas mus tikrai \$19.00

Už \$49.00 parduodami spyruokl. matracai su 250 spyruoklių, pas mus tikrai \$29.00

Už \$69.00 parduodami ortopedik matracai įvairiausių spalvų, pas mus tikrai \$49.00

Už \$139.00 siūlomi miegamojo kambario baldai, walnut ar šviesios spalvos, tik \$99.00

Už \$149.00 siūlomi valgomojo kambario baldai, 5 dalių ažuoliniai, pas mus tik \$99.00

Už \$29.00 siūlomos knygos spintos, walnut, mahagony ar šviesios spalvos, tik \$19.00

Už \$39.00 parduodamos knygos spintos, stiklinės durimis, pas mus tik \$29.00

Už \$39.00 siūlomi rašomieji stalai, walnut ar šviesūs, pas mus tik \$29.00

Už \$139.00 siūlomos porcelano skalbiamos mašinos su aliuminiu skalbimo įtaisu, su automatiškais gręžtuvais, prosijimo lenta dovanai, tik \$89.00

Už \$200.00 parduodami vilniniai svečių kambario baldai, 1953 metų modelio, tik \$149.00

Už \$100.00 siūlomi vilniniai kilimai, pas mus be užprašymo tik \$69.00

su nedužtamu porcelanu, tik \$89.00

Už \$10.00 parduodami rankiniai kilimų valytuvai, pas mus tikrai \$6.50

Už \$49.00 parduodami elektriniai dulkių siurbkliai, už \$139.00 siūlomi porcelano gaminiai virimo pečiai pas mus be užprašymo tik \$29.00

Už \$14.00 parduodamos metalinės lovos, visokio dydžio ir spalvų, tikrai \$9.00

Už \$250.00 parduodami miegamojo kambario baldai, su pilno pločio ar dviem siaurom lovom, ažuolo medžio, 1953 metų modelio, be užprašymo tik \$169.00

Daug naujausių modelių baldų dabar galite pamatyti gražiausiai įrengtoje Chicago lietuvių prekybos įmonėje, užimančioje 15,000 kv. pėdų plotą.

Pirkite ten, kur Jūsų sunkiai uždirbtas pinigas nuperka daugiau ir geresnės kokybės, be brokų ir sugadinimų prekes.

Sekmadieniais perkantiems neskaitome pardavimo takso

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 South Halsted Street

Telef. Victory 2-4226

Prekyba atidaryta: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais — 11 val. ryto iki 5 valandos vakaro.

TELEVIZIJOS IR RADIO APARATŲ TAISYMAS

Sąžiningas ir garantuotas darbas
DARBO VALANDOS: 8 v.v. — 10 v.v.
Seštadieniais: 8 v. ryto — 10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco
Telef. Y.A. 7-1099

SIUVAMOS MASINOS ir RASOM. MASINĖS
KALNATOR. geriausia salygomis
ARCHER SIUVIMO CENTRE
1170 S. Archer Blahop 7-1045
Pirka, taiso, elektrifikuoja

P. Abelkio Žemaičių Krikštas

PRANAS RAZMINAS, Chicago, III

P. Abelkio "Žemaičių Krikštas" — trijų dalių romanas: 1. Sedulos krašte, 2. Krivių Krivaičio pasaka, 3. Didžioji pareiga.

Paėmęs knygą į rankas, pagalvojai, kad rašytojas tokios aiškos sąvokos antraštėje tokiam storam ir gražiam leidiniui bandys pavaizduoti lietuvių dvasios pergyvenimus, pereinantį į katalikybę, o taip pat parodyti ir pačią naujojo tikėjimo skelbėjų išmintį ir mokėjimą priėti prie pagonių dvasinės buities. Neliečiant istorinės tiesos, naujojo tikėjimo platinimo, kuriuos P. Abelkis vaizduoja romane, nepasizymi nei didele išmintimi, nei apšvičiumi, nei dideliu širdyniu. Tai būvę tik formalūs katalikai, o pati katalikybė jiems — politikos arklukas.

Jau pačioje pradžioje skaitytojui susidaro įspūdis, kad lietuvių senovės tikėjimas bei žmogaus paskirties supratimas, išskyrus forminę pusę, ne daug kuo skiriasi nuo krikščioniško mokslo. Senosios tikybos išpažinėjas kaltina naująjį stabų garbinimą, o šis naujasis tą patį priekaištuoja senajam. Krivių Krivaitis (100 p.) kaltina prelatą, kad jo religija laikosi labiau formos, negu esmės, o anksčiau jis pats tvirtino formos esmę: "Formoje yra galia" (71 p.). Taigi, ir pagoniškojo pasaulio atstovas pats sau prieštarauja. Atrodo, besikaitant pirmąjį romano dalį, kad pats K. Kr. yra pagonybės ir krikščionybės mišinys.

Antroji romano dalis, kuri, tiesa, nedaug bendro turi su pirmąja ir trečiąja, tai patvirtina. Čia pats Kr. Kr. nupasakoja savo praeitį, savo jaunystės ir brendimo kelią. Pasirodo, kad jis, kunigaikščio Budivido sūnus Budikidas, brendo (riterio paimtas neaisvėn) — šurkščioj, bet krikščioniško atmosferoje, pakrikštytas, lavintas ir auklėtas griežtam riterio ordine. Augstai iškilęs štaufenų šeimoje, bet šiai griūvančiai nuo imperatoriaus klasingos rankos, grįžta tėvynėn Krivių Krivaičio pareigoms (to limesnė analogija A. Mickėvičiaus Konradui Valenrodui).

Svarbus dalykas rašytojui pažinti rašomąją medžiagą. P. Abelkis šiuo atžvilgiu laimėjęs. Tik turimos medžiagos, čia — sukurto tikrovės — apipavidalinimas, įstatymas ir niškus rėmus, pačios medžiagos perkūrimas, suliteratūrinimas yra jau visiškoj kūrėjo galioj. Jo kūrybinio genijaus pajėgumė. Ir čia rašytojas ne visada ir ne visur išsina laimėtojas.

Veikalo kompozicija stiproka ir šluobuota. Kad antroji dalis, Krivių Krivaičio pasaka, ir turi bendra su visu romanu, tačiau toks ilgo epizodo įterpimas tegalėtų būti toleruotinas, jei rašytojas būtų užsimojęs kelių tomų romaną (jau dabar vėl madoj). Kr. Kr. asmenį galima buvo išryškinti pačioj knygos eigoj, nenutraukiant skaitytojo dėmesį ilgoms valandoms.

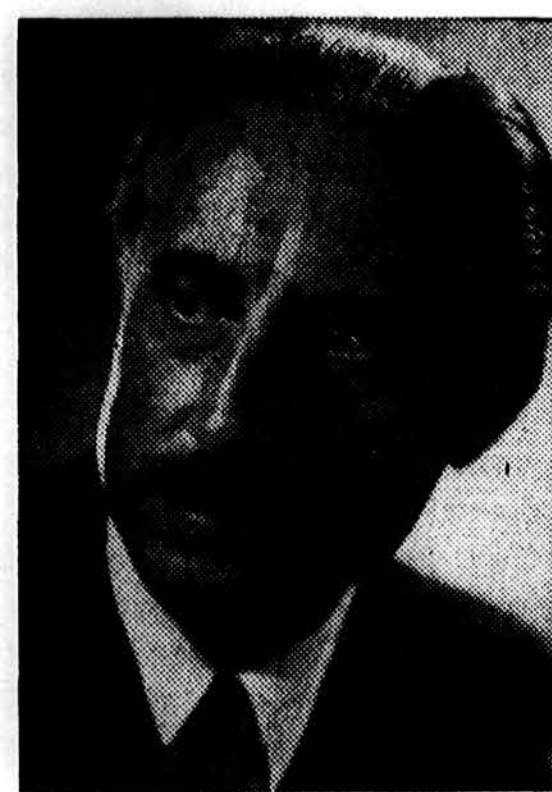
Išgilinęs, įsijautęs į veikėjų kalbas, rašytojas lyg ir primiršo stiliaus kultūros reikalavimų. Net trumpesnius sakinius ėmė kartoti.

Taip atsitinka daugeliui rašytojų, kurie, bijodami lakios fantazijos, diktuojančios veiksmą ir vaizdus, plyšio, skubėdami užrašyti ką vaizduotė pakliša, nesuskumba turinio įvilkti į vi skaitytoją.

Tada belieka grįžti ir tobulinti. Nė vienam, mat, neisejo geras kūrinys iš po pirmos plunksnos.

Romane pavaizduota senovės lietuvių pagoniškoji religija yra, sakytumėm, atitinkanti lietuviškai dvasiai, be žiaurumo, be fantasmagonijos, be svetimų religijų įtakos, visai netokia, kokią buvom pratę pažinti iš svetimųjų literatūros, ypač lenkų, kuriems būvėm beveik žmogėdros. Ji artima mums, suprantama.

Tik autorius, kalbėdamas Kr. Kr. lūpomis, lyg ir įkryti į tikinčią skaitytoją, kad lietuvių nebuvo stabmeldis. Tai lietuvių pagoniškosios religijos paskutinių tyrinėjimų atgarsiai. (Bet vargu ar tais laikais iš viso tomis sąvokomis operuota). Vargu ar krivaičiai tokia išmintimi pasižymėjo... Be to, Krivių Krivaitis — Budikidas yra lyg savo skelbiamos religijos ir savo tikinčiųjų išdavikas; jis nenuoširdus, dėl to ne visur įtikinantis. Bet jis

P. Abelkis

toks jautrus vyras, kad Vytauto noras matyti jį su vyskupu ka mitra mokant Žemaičius krikščioniškosios religijos turi pa grindio. Beje, ir nežinant jo praeities, pačioj pradžioj, jis lačiau atrodė krikščionis, negu pagonis (ordino auklėjimo rezultatas). Pagaliau Kr. Kr. atrodo sąmokslininkas, Vytauto bendras (pasirodymas palapinėj), negu nuoširdus religijos atstovas. O kad jo tikintieji ir vaidilutės būtų žinojusios jo praeitį!

Taip Žemaičių krikšto ir nesulaukiame. Tiksliau: matome senosios religijos žlugimą, o knygos antraštė siūlosi šitokia: Žemaičių pagonybės saulėlėdis.

Vytauto motinai Birutei autorius sukūrė naujas kančias, grąžindamas ją vėl šventosios ugnies kurenti. Čia jis duoda stiprių vaizdų ir emocijų (Birutės susitikimas su Vytautu), pajėgęs, galima sakyti, atspėti nuo Putino "Nuvainikuotosios Vaidilutės" ir net pagilinti šios pusiau legendinės moters tragizmą.

Iš viso pirmoji ir trečioji romano dalis — kūrybinga, patraukli; autoriaus stipriai susitelkta ir nepasiklysta vaizduose ir samprotavimuose. Didžioji pareiga, iš tikrųjų, yra ne viena, bet kelios: pareiga savo kraštui, seniesiems papročiams ir senajai religijai, pareiga Tam, Kuriam teks už viską atsakyti ir iki mažiausio trupinio atsiskaityti.

Centrinis veikėjas paskutinėje dalyje yra jau ne Budikidas — Krivių Krivaitis, kaupęs apie save romano veiksmą, bet Kęstutis žmona Birutė. Jos grįžimas šventosios ugnies kurenti ir kančių juodam baisumui užrašyti ką vaizduotė pakliša, nesuskumba turinio įvilkti į vi skaitytoją.

Pabaigai reikėtų pasakyti

Nebegirdimi garsai

Yra taip augštos arba taip žemos garso bangos, kad jų mūsų ausis jau nebepagauna, tačiau mokslininkai tokias bangas gali pagaminti ir jas praktiškai panaudoti. Kalifornijos Instituto profesorius F. Converse tokią, jau nebegirdimas, garso bangą panaudojo suplakimui paplūdimio smėlio į automobiliams važiuoti kelią. Mūsų ausys pagauna garso bangas, kurios virpa nuo 20 iki 20,000 ciklų per sekundę. Augštesni virpėjimai vadinami ultrasoniniais, žemesni — infrasoniniais. Neseniai Venturoje, Kalifornijoje, žibalo inžinieriai gręžė žemės skylių panaudodami infrasonines bangas, kad jos pralaužtų, paruoštų žemę grąžtui. Garso bangos taip padaro pigiau, skyles daro tiesesnes. Toks akustinis (garso bangų), grąžtas praktika sau kelią per granitą, per kietiausią uolą, ir tai padaro labai greit ir lengvai. Kai tie akustiniai grąžtai bus išstobulinti, jais bus galima pasiekti gelmes, kurios dabartiniu laiku dėl techninių aplinkybių nepasiekiamos.

Garso arba akustinė energija dabar panaudojama siurblių veikimui. Dabar iš žibalo šaltinių teįstengiama išimti tik apie 25-35% ten esančio žibalo. Žemos garso bangos padvigubins galimybes gavimui žibalo: jomis galima bus sujunginti žemės sluoksnius, į kuriuos susigėres žibalas, juos įkaitins ir jie išleis dar kita tiek žibalo, kiek dabar išimama.

Mažus ultrasoninius (garso) grąžtus brangenybių apdirbėjai naudoja išgręžimui skylių metalė, keraminiuose dirbiniuose ar brangakmeniuose.

Ultrasoninės skalbiamos mašinos nupurto dulkes nuo drabužių dar geriau, kaip dabartinės skalbiamosios. Augšto greičio garso bangos Europoje jau naudojamos gydymui sanarių, neuralgijos ir kitų ligų. Dabar ir amerikiečiai šią sritį studijuoja. Pleno gamyboje ultrasoninės bangos naudojamos patikrinimui ar plieno gabalus viduje neturi kokių įskilimų. Kadangi didelio greičio garsinės bangos negali būti perduodamos oru, tai kelių formų metalai, prie kurių negalima taip arti priglausti bangas gaminančio aparato buvo įmerkiami į vandenį, kurs perduodavo garso bangas. Tačiau dabar išrasta nauja technika — bangos siūnčiamos kartu su švirkščiamu vandens srove. Nebereikia daikto įmerkti į vandenį ir tada galima inspektuoti tankų ir kitų dirbinių metalo tinkamumą.

Stogai virš miestų

Prof. A. Richardson apskaičiavo, kad atieityje bus galima pripildyti tam tikras plastines pūsles helijaus, jas sujungti ir tada jos iškeltų didžiulį stogą virš miestų, kurs praleistų saulės spindulius, bet apsaugotų nuo lietaus, sudarydamas šiltą patogų klimatą, apsaugodamas nuo lietaus atviras rungtynių aikštes. To stogo augštis galėtų siekti net apie mylią, o kraštai nusvirtų prie žemės iki 10-12 pėdų. Jis būtų palaikomas stiprių lynų. Ateinantį pavasarį profesorius jau pasiryžęs daryti bandymus — tokiu pakiliu stogu apdengti akrą žemės.

Admirolas — profesorius

Admirolas R. McNulty perėjo dėstyti į Georgetowno universiteto užsienio tarnybos mokyklą. Šis universitetas yra vadovaujamas jėzuitų.

kad P. Abelkis yra neblogas pasakotojas, intrigu pynėjas.

Lietuvos istorijos meilę jis turėtų ne šaldyti, bet didžiau-
toms pastangoms puoselėti.

Apskritai, knyga verta skaityti ir bibliotekon dėti. Pirmiausia ji — mūsų jaunimui. Čia jis ras riteriškos meilės ir pasiukimo pavyzdžių.

Didžiausi medžiai

Australijoje, netoli vietovės Colac, atrastas eukalipto medis, pavadintas Eucaliptus regnans, kurs turi 347 pėdas augščio. JAV-se auga ypatingai augšti sekvojos medžiai. Vienas jų, Maripozos miške, siekia 331 pėdą. Augščiausias pasaulio medis yra Humboldto parke, Kalifornijoje, kurs siekia 364 pėdas. Aplink jį ties kamieniu yra 47 pėdos, ir medis dar vis auga. Atrandama sekvojos medžių net poros ir net keturių tūkstančių metų senumo. Jos nedžiūsta nuo senatvės, ir jei jų netrenktų perkūnas ar kitos pašalinės priežastys nenaikintų, jos galėtų išgyventi net ir 10,000 metų. Cache miškuose atrandama egėlių, kurių amžius, mokslininkų apskaičiavimu, siekia net apie 3,000 metų.

Apskaičiuojama, kad stambus beržas gali turėti apie 200,000 lapų, o geras ažuolas net ir 700,000. Pušis, 200 pėdų augščio, spyglių paviršiaus turi 30,000 kvadratinį pėdų, arba — netoli trijų ketvirtadalių akro.

Palmės vienas lapas gali sverti 10 svarų. Yra palmių, kurių lapai gali siekti net 40 pėdų ilgio.

Didelio ažuolo lapai per dieną gali išgarinti iki tonos vandens. Medžio lapai įstengia pagaminti maistą — cukrų. Kad pagamintų svarą cukraus, lapams reikia sugerti 90 galonų angliarūksčių, o tam jiems reikia panaudoti 300,000 galonų oro. Nuostabi laboratorija laupuose!

Medžio šaknys augdamos sudaro didelį spaudimą. Beržo šaknys gali išjudinti net iki 20 tonų sunkumo svorį. Jei žmogus imtų skaičiuoti medžio laštes, suskaičiuodamas po 200 per minutę, ir skaičiuotų dieną bei naktį, tai per 19 šimtmečių tesuskaičiuotų tik apie pėdą virš žemės. Pušų sėklų net 500,000 eina į svarą. Vienas didelis medis davė net 346,000 pėdas lentų... Džiovinto beržo kubinė pėda sveria 44 svarus, ažuolo — 47 svarus.

PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIMESNIU
DISTANCIJU
TURIS ILGA PATYRIMA
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. Walbrook 5-9209

Pietų Amerikos žurnalas

Meksikoje yra leidžiamas rimtas apžvalginis žurnalas "Latinoamerica". Išsina kas mėnesį ir apžvelgia Pietų Amerikos valstybių visokeriopą kultūrinį gyvenimą, interesuodamasis ir ūkio klausimais bei duodamas knygų apžvalgas. Prenumeratos kaina metams \$2.50, adresas Apartmento 2181, Donceles 99-A, Mexico (1), D. F. (agentūra JAV: F. Faxon Co, 83 Francis st., Boston 15, Mass.).

Autorius — profesorius

Elisabeth Bentley, buvusi komunistė, vėliau atsivertusi į katalikybę ir savo pergyvenimus aprašiusi atsiminimų knygoje, pakviesta dėstyti romanistiką kalbas Sv. Sirdies Kolegijoje, Louisianoje.

SUTAUPYSITE DAUG PINIGŲ

ISIGYSITE GERESNIUS GARANTUOTUS NAMŲ REIKMENIS IS PIRMOS IR SENIAUSIOS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS KURIAI 40 METŲ VADOVAUJA PATYRĘ ŽMONĖS. VISUOMET KREIPKITES Į ERDVIA IR PATOGIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.
Telef. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

Baldai, Refrigeratoriai, Kaurai, Ploviklos, Televizijos,

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems

Diena Ateis, Kai Būsi Linksma Sutaupes!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutaupų.

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKAS, Sec'y

OFISO VALANDOS:
Pirmadi., antradi., penktadi. ir šešt. 9:00 ryto iki 4:30 p. p. Trečiadi. 9 ryto iki 12 v. d. Ketvirtadienis 9 ryto iki 8 vak.

APSIZIŪREK IR TAUPYK SAUGIAI

STANDARD FEDERAL turtas virš \$35,000,000.00
Atsargos Fondas 3,000,000.00
STANDARD FEDERAL yra narys Federal Savings & Ins. Corp. ir Federal Home Loan Bank System.

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

JUSTIN MACKIEWICH
President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

P. Andriusis - kultūrinis partizanas

Gyvenime ir spaudoje

P. SIRGEDAS, Australija

Australijos lietuviai gali nuolat didinti savo kultūrininkų - rašytojų laureatų PULGIAU ANDRIUSIUS, kuriam už tarnautą priskirtas kultūrinis partizano pirmūno vardas.

Pulgis Andriusis, iš Sydney'je esančio gausios Adelaidės lietuvių kultūrininkų būrelį, lyg atgijo, susirado savo kultūrinio partizano ginklą - plunksnų palankesnę veiklos dirvą. Iš ten jis aktyviai ir reikiškai spaudoje ir gyvenime, pateikdamas patrauklių pavyzdžių tremties lietuviškos kultūros puoselėtojams.

Kala "Tipeli"

Vienas, sydney'jiskis, grįžęs iš paskutiniojo A. L. B. Krašto Tarybos suvažiavimo Adelaidėje, Jūsų bendradarbiui pareiškė:

— Garbė Pulgiui, jis vis dar toks aktyvus, nepalūžiantis mūsų kultūrininkas, visuomet rašantis, lyg bitelė, mūsų tautinio kultūrinio išlikimo mintimis bei idėjomis...

Taip pat ir A. L. Kultūros Fondo Apygardos Pirmininkas Vytautas Zemkalnis, aplankęs Pulgį Andrių, savo įspūdžiuose apie Adelaidės lietuvių, apie mūsų laureatą taip atsiliepė:

— Nuotaikingai praleidau vakarą ir Pulgio Andriusio šeimoje. Mačiau Adomo Varno "Pulgį". Tai natūralus dydžio portretas, kuris "pavado" mūsų literatūros laureatą didiosios premijos įteikimo metu. Kalbėjome apie mūsų lietuviškuosius reikalus. "Beliaka, sako Pulgis, "tik kalti, kalti ir dar kalti, nenusiminti gal laikinai nepasisekimas, užsisipirti ir siekti tikslo..." Pats Pulgis Andriusis šį kartą "kala" mums humoristinį romaną "TIPELIS"...

Kas dabar patriotas

Pulgis Andriusis ne tik pats "kala", tremties kasdienybės asmeninius reikaliukus triuškinamas, bet randa laiko ir įsijauja į savosios bendruomenės gyvenimo apraiškų pulsavimą, piliuojančioms tautiečių žaidimams pajieškoti tinkamų receptų, ką ir paryškina jo iš lietuviškos širdies išplaukiančios nuosirdžios eilutės:

— Kas gi yra tremties patriotas, kuriam kiekviename žingsnyje žingsnis progos pagarsėti? — šauka Pulgis Andriusis į tautiečių silpnąją gyselę ir tam tuo pateikia gyvenimišką atsaką:

— Tremties patriotizmas turi būti plati galimybė skalę, kad net namie sėdint tos progos klambenasi į duris, žadina iš miego, anksti rytą kelia iš lovos. Žiūrėk, atėjo tautietis, nemoką anglų ar venelelečių kalbos, ir, susigraudinęs, prašo užpildyti mokesčių blankus, prašo paverstį agentą ar imigracijos įstaigą, nori parašyti prašymą savivaldybei, net siūlydamas sumokėti arba ištraukdamas iš portfelio buteliuką prakeiktosios...

— Kokias partines pasaulėžiūras beturėtum, bet mes visi kaip vienas sutinkame, jog bendruomenės gyvenime dabar yra didvyriais visi tie, kurie dirba valdybose, bažnyčiose, mokyklose, organizacijose, spaudoje, moksle, kultūrinėje veikloje...

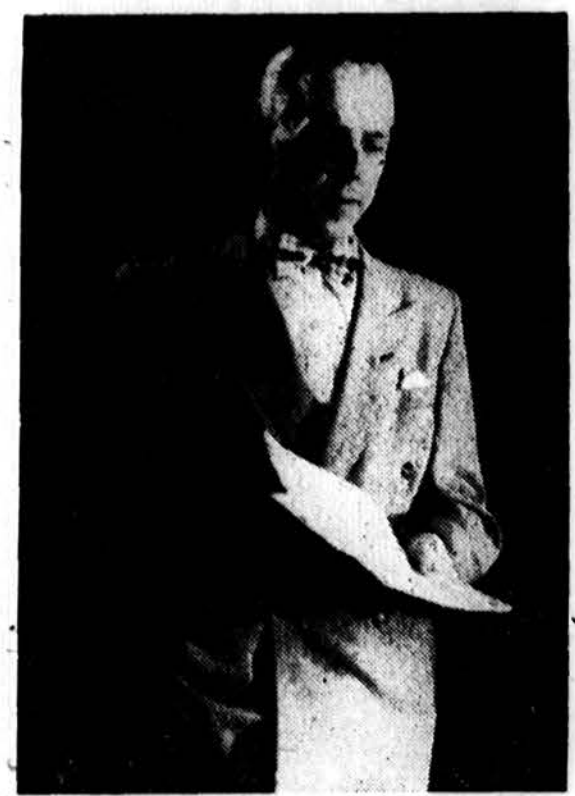
— Ar eilinis bendruomenės narys, išėjęs iš gero lietuviško koncerto, klausia: "Jis yra blogas dainininkas, nes priklauso valstiečių laudininkų partijai!" Neišiu daugiau jo klausyti! Niekas to dabar neklausia ir neklaus, kol parvažiuosim namo. Ir tik tuomet galės partijos užrašyti sau į nuopelnų knygas tremties darbą, atliktą "savo žmonių". O čia, tremtyje, mes tik laukiame žmonių, suprantančių, kad šie laikai yra didžiųjų...

progų laikai pasireikšti patriotiškai, net didvyriškai, o už to darbo slypi moralinis džiaugsmas, kurio neduos jokia standartinio australo pramoga: arkliai, purvina smuklė ir vėl arkliai...

Geriau degti, negu pelėti. Iš praeties prisimename Pulgį Andrių, kaip ir griežtesnį Nepriklausomos Lietuvos menininkų pasireiškimo vertintoją - kritiką. Bet australiška dabartis Pulgį Andrių ir čia pakeitė, jis prisipažįsta:

— Mūsų kengūrinė aplinka yra tokia nekūrybiška ir kultūriškai bergėdžia, jog mes, tęsdami europines tradicijas, lyg naktinės peteliškės puolame prie kiekvienos prieselės, įžeibtos kasdienybės prieblandose...

Todėl Pulgis Andriusis ir Adelaidės Lietuvių Teatrui

P. Andriusis

Studijai, vadovaujamai nepalitančio rež. J. Gučiaus, nepagalil šiltesnių, paskatinančių žodžių:

— Mes turime fanatiškai dirbanti mėgėjų teatrą, — rašo Pulgis Andriusis vienoje savo recenzijoje apie tos studijos spektaklius. — Mes negirdėjome iš jaunųjų vaidintojų, kad jie skystųsi laiko neturėjimu ir kitais išveišiais atsišaukiamais vengtu darbu. Tai daro aistra, kuri apvalo ugnimi jaunatvišką sielą nuo kasdienybės pelėsio. Taip, geriau degti, negu pelėti. Patys liepsnodami, uždega ir mus, senus skundų maišius. Skundai yra pati nevaisiausia žmogaus būseną. Vaidziantas išsireiškė, girdi, visą gyvenimą kitiems dirbdamas, staiga pasijutau laimingas patsai. Ne dėl to mūsų vaidintojai dirba, kad mums smagintų, bet tam, kad patys pareikštų savo kūrybinę būseną ir tuo pasijustų laimingi. Tai ne pareiga, bet asmeninis kūrybos džiaugsmas...

Pulgis kalba "seimo" atstovams

Pulgis Andriusis, keliaudamas tremties vieškelio, atviromis akimis ir jautria širdimi stebi kiekvieną tautiečių išveišį gyvenimo "linijos" pasireiškimą ir reikiama momentu nepabūgsta viešai pareikšti bet kurio gyvulinio reikalo ir savąją kandžią kritiką, kuriai, dėl jos sumanai apipavidalinto teisėtumo, neatsiranda oponentų, ką tinkamai pailiustruoja ir jo viešojo kalba, pasakyta paskutiniojo Australijos lietuvių "seimo" atstovams. O tos kalbos žodžiai, anot "Australijos Lietuvio" bendradarbio, buvo bene nuosirdžiausi, su tikrai nemeluota emocija pasakyti, pakiliuos nuotaikos ir kartais skaudžios satyros persunkti. Tai buvo žodžiai pasakyti iš širdies ir taikinti į suvažiavusių širdis. Kalbamas bendradarbis tą laureato Pulgio Andriusio kalbą perteikia skaitytojams sekančiai:

"Suvažiavimas baigiasi, šobles kiškime atgal į makštis ir palavokime..."

Ko mes čia susirinkome? Ar tam, kad iš visos Australijos suvažiavę, peštumės dėl paragrafų, statutų? Ponai, ne mes dėl...

tyt statutų esame, bet statutai dėl mūsų! Prisipažinkime, ar mes, iš šito suvažiavimo išsiskirstę po visą Australiją, būsim išsivežę įkvėpimo, dvasios pakilimo, naujų idėjų kultūros ir lietuvišybės darbai? Ne, mes parsivešime pilnas galvas paragrafų. Ar mes ką nors tikro sužinojome apie apylinkių vargus, ar mes rimtai pagvilendome apie mūsų šeštadienio mokyklėlių rūpesčius, apie kultūrininkų ir menininkų darbo sąlygas? O ne: mes ginčiomės dėl statutų!

Štai, skautų atstovams mums prieš keletą minučių skaitė tikrai nuosirdžių skautų atsišaukimą. Tačiau, jis kaip koks kampaninkas, atsišaukdamas, kad trauktų mums laiką svarstyti paragrafus, teišdriso į mus prabilti. O juk tai buvo pats geriausias, pats nuosirdžiausias viso suvažiavimo momentas...

Ponai, nebūkime juokingi! Mes, kaip tie plikbajoriai Liubli-no seimely plekame niekus. O svarbiausia: švietimą, religiją, meną, apskritai, kultūrą, mes visiškai į suvažiavimo kampaninkus nustūmėme. Kas ką pozityvaus savo nenulistam darbu padarė, mes visiškai per statutus nematome. Štai, rež. J. Gučiaus suvažiavimui pagerbti spektaklį davęs, dailininkas Rūkštėlė suruošė parodą — mes ne užsiminėme, — o kiek ten darbo ir nemiegotų naktų yra įdėta!

Štai mokytojai ištisais metais vaikučius lietuviškai moko — o mes apie tai ne žodžio. Štai, Glužauskas su savo kromeliu lietuviškai dirba — o mes tik apie statutus...

Aš asmeniškai prašyčiau perskančius susirinkimus kaip nors kitaip susitvarkyti. Paliki-me visus tuos statutus tiems ekspertams teisininkams, sudarykite iš jų kokią komisiją ir lai jie užsidarę ginčias dėl paragrafų. O per patį suvažiavimą rimtai ir nuosirdžiai, su pakiliusia nuotaika pakalbėjime apie mūsų kultūrą, religiją, švietimą, meną, kad išsiskirstytume su naujomis idėjomis, nauju ryžtu dirbti, pakilusią nuotaiką ir atsigalviusią lietuvišką dvasią, o ne statutų pilnomis galvomis.

Dėkui, Gerbiamieji Atstovai. Taip, Pulgi, daug tiesos pasakė mūsų kultūrininkams, tebūna Tau ir toliau malonus užtar-nautas kultūrinio partizano vardas!

Peršvietimu tikrina granatas

Jautriausiais automatiniais rentgeno spinduliais (X-ray) aparatais dabar tikrinamos granatos. Peršvietus galima nustatyti, ar jos tikrai galės sprogti, ar jos neuždotos dėl kokių nors trūkumų.

50 m. mokslineio darbo

Tolimoje Brazilijos srityje — Mato Grosso — jau penketas dešimčių, kaip dirba misionieriai saleziečiai. Jie atlieka gražų pasitarinimą mokslui rūpestingai vesdami meteorologijos sostis.

Psichoanalizė ir asmenybė

Liuvono universiteto profesorius J. Nuttin, žinomas psichologas, yra parašęs knygą, kuri pasirodė ir JAV-se antraštė "Psychoanalysis and Personality". Veikalas kritikų sutinkamas palankiai.

Citačių žodynas

Ispanų autorius V. Vega parašė citatų žodyną: "Diccionario ilustrado de frases celebres y citas literarias". Žodyne yra 12,000 garsių posakių; nurodytos ir apylinkės, kuriose jie buvo pareikšti.

Rašinių konkursas

Marijos Draugija (Mariological Society of America) pasiskelbė konkursą rašinių apie Mariją. Premijos: \$150, \$100 ir \$50. Minėtos draugijos pirminku yra kun. J. Carol, OFM.

Rusų lyrika, drama, beletristika

Nagrindamas šią temą austrų žurnale "Die Warte" J. Lamy pažymi, kad jeigu pirmieji sovietų lyriškai Majakovskis ir Eseninas pasidavė revoliucinio maišaties siautėjimui savo poetinėje formoje, tai po jų sekusieji — Pasternak, Tichonov, Antokolskij, Maršak, Isakovskij Surkov, Safranov, Kulešov, Tvardovskij, Aliger — sėmė nemažai įkvėpimo iš Puškino, Lermontovo, Nekrasovo ir liaudies poezijos. Tai galima pasakyti daugiau apie formą, nes turinį dirigavo partijos prievarta.

Blogiau su teatru, kurs pavertęs negilia propagandos srove, kur nėra reikiamos dramatinės įtampos, psichologinės problematikos. Tokiais lėkštais propagandistais pasilieka ir premijuotieji rusų dramaturgai: Pavlenko, Višnevskij, Pogodin, Kornejčuk, Vira, Simonov. Ypatingą vietą užima šaltojo karo propagandai skirtieji veikalai. Pavyzdžiais čia gali eiti Simonovo "Rusiškas klaidimas", kuriame vaizduojamas vienas kilnus amerikietis, kurs savo egzistencijos kaina kovoją dėl tiesos prieš "prisiekiusius Wallstreeto karo kurstytojus"; arba — Steino drama "Garbės teismas", kur sovietų tyrinėtojai gresia pavojus iš chuliganiško jankio, kad jo epichinis išradimas nepasiektų reikiama laimėjimo; išradėjas vos nesuklumpa prieš pagundą, tačiau jo draugų kritika ir savikritika padeda pažinti klaidas ir baigiasi "laimingai" — kolegų bausmė garbės teisme. Trečias tos rūšies dalykas — Sofronovo "Maskvos charakteriai", kur vaizduojamas susikryžiuojamas "gerų komunistinių" gamybos metodų su pavojingais individualiais nukrypimais ir dešinę pramonės vadovų, "nepriagusių savo pareigoms".

Sovietų romane ir novelėje prasikišo Aleksiejus Tolstojus su savo "Petru I", Panteleimon Romanov, Prišvin ir Olga Forš. Prie vyresnės kartos beletristų, kurie lyg tėsė klasikinę šlovą, tenka priskaityti M. Solochovą (Tylusis Donas), L. Leonovą, B. Polevoj, B. Gorbatovą (su jų veikalais iš II Pasaulinio karo buities), K. Fediną, V. Katajevą, taiklų satiriką Zosčenko. Plačiai paplitę romani kaip Gladkovo "Cementas" ir A. Fedejevo "Jauni sargybiniai" dūsta propagandinėje tendencijoje — apie naujų fabričių statymą, apie priešinimąsi vokiečių invazijai.

Iš visos tos sovietinės propagandos jūros prasimuša kaip talentingesnė iš jaunųjų B. Babajevskij su "Auksinės žvaigždės riteriu" ir "Šviesa ant žemės", Koševinkov su "Gyvasis vanduo", K. Sedič su "Daurija", V. Ašajev su "Toli nuo Maskvos", Ajni su "Buchara". Trifunov su "Maskvos studentais". Čia yra vaizdavimų tolimos rytų egzotikos, rytų pasakų pasaulio, jaunų žmonių veržimosi, kurie jieško gyvenimo prasmės. Nors ir šie veikalai gausūs propaganda, visgi jie išduoda autorių talentą.

BUSINESS SERVICES

VLADAS ŠIMAITIS

Real Estate
3452 So. Halsted Str.
Chicago 8, Ill.
Tel. Yards 7-8333
Bishop 7-0480

Namų pirkimas, pardavimas, nuomavimas, nuosavybės dokumentai, valdymas, paskolos. Perrašiniai, vertimai, pajamų mokesčių pareiškimai, nuomų pakilimų blankai, imigracijos ir natural. pagalba.

Reporteris jieško Dievo

Amerikiečių laikraštiniukas Howard Whitman plačiai apkelio JAV rinkdamas medžiagą — ką įvairūs žmonės galvoja apie Dievą. Kalbėjosi su tikinčiais, ir su kitokiais. Savo patyrimus aprašė knygoje "A Reporter in Search of God" (išleido Doubleday).

Patefono plokštelės

Hollywoode įsisteigė nauja bendrovė, kuri gamins religinės muzikos patefono plokšteles. Jos vardas — Layos Records, visos Ku Klux Klan organizacijos vadų.

Kursas apie alkoholizmą

Buffalo Universitete prie Socialinių Darbų Mokyklos įvedamas skyrius apie alkoholizmą. Čia bus ruošiami patarėjai patiems alkoholikams bei jų šeimoms ir artimiesiems.

Jau išėjo iš spaudos

Mariaus Katiliškio knyga

UŽUOVĖJA

"UŽUOVĖJA" — apysakų knyga iš šlaures Aukštaitijos kaimo buities, šlaures Aukštaitijos kaimo valdai su žmonėmis, jų džiaugsmais ir rūpesčiais, besikeičiančiais su metų laikais ir vėl grįžtančiais su pavasariais.

"UŽUOVĖJA" — tai savos žemės sau ja mūsų knygų lentynose, knyga, skirta toli pasiliekusio kaimo prisiminimui, kasdien vis pildinčiam mūsų atmintyse. 362 psl., kainu 3,50 dol.

Užsakymus ir pinigų siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Knyga apie Lietuvos laisvės kovas

Viena iš geriausių šio sezono knygų yra pulk. J. Petrušio Lietuvos nepriklausomybės kovų apsiminimai.

LAISVĖ GINANT

Lietuvių kovos su bolševikais ir bermontininkais, I tomas

Vyresnio amžiaus lietuvių, kuris anuomet tuos įvykius sekė ar net dažnas pats dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose, skaitydamas atsiminimus LAISVĖ GINANT, vėl atgaivins savyje anuometinį lietuvių tautos pasiryžimą siekti laimėjimo prieš gausingesnius priešus. Gi jaunimui ši knyga yra tikra patriotizmo mokykla, parodanti vyresniosios kartos pastangas ir aukas, sudėtas dėl Lietuvos laisvės.

Knyga yra 200 psl., jos kaina tik 2 dol. Gaunama pas platintojus ir leidykloje, rašant šiuo adresu: VAGA, 210 Humboldt St., Apt. 23, Brooklyn 6, N. Y.

Tiražas nedidelis, paskubėkite. Platintojams žymi nuolaida.

Studija apie Dante

Vokiečiai išleido stambią studiją "Dante, Seine Welt und Zeit, sein Leben und sein Werk" (479 psl.). Parašė A. Vezin.

Aktorai karių stovyklose

Keletas Katalikų Universiteto Washingtono baigusių aktorių kovo mėnesį vyks su meniška programa į karių stovyklas Tolimuose Rytuose.

Ar jau turite

Liūdo Dovydeko knyga

Broliai Domeikos

BROLIAI DOMEIKOS — viena geriausių knygų mūsų Nepriklausomybės laikotarpiu.

BROLIAI DOMEIKOS — romanas iš mūsų kaimo gyvenimo, melas gautas iš žmonių, originalus stiliumi, įdomus keliamų problemų aktualumu.

BROLIAI DOMEIKOS — knyga, Nepriklausomoje Lietuvoje įvertinta valstybine premija ir šitai sutikta ne tik mūsų krašte, bet ir mūsų kaimuose.

256 psl., kaina 2,50 dol.

Užsakymus ir pinigų siųskite

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

MAISTO KRAUTUVĖ

Midwest Store

JONAS IR STELLA SANVAIČIAI, Savininkai

PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ VALGIŲ. LIETUVIŠKI SORIAI. NESUDYTAS SVIESTAS, KUMPIAI. DESROS IR KITI MAISTO PRODUKTAI.

BORDEN'S PIENO PRODUKTAI

KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 v.v. ŠEKMADIENIAIS ATDARA NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 val. vak.

2515 West 69th Str.

REpublic 7-9259

GĖLIŲ KRAUTUVĖ

THE PEOPLES FLORISTS

SKINTOS GĖLĖS • VESTUVINIAI BUKIETAII • LAIDOTUVIŲ VAINIKAI, MENISKAI ATLIEKAME UZSAKYMUS.

1850 W. 47th Str.

R. & O. HOMKO, savininkai

Telef. LAfayette 3-1786

Čia galite susikalbėti lietuviškai

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Stasys Dapkus

3255 S. Union Ave. Tel. CALumet 5-1127

Prityres mechanikas, turis moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nuado, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiai naudotų benzina ir alvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., Iva. Žinoti reikia iš įelso. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.

* Augstus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
* Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nedelskite — pradėkite taupyti šiandien!

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val.

po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki

8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidarama.

AND LOAN ASSOCIATION.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.

JOHN A. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VArgyle 7-7747

SAVINGS INSURED UP TO \$10,000

FEDERAL SAVINGS

TEN, KUR KIEKVIENAS GALI

SAVE TELEVIZIJOJE PAMATYTI

M. GIRDVAINIENĖ, Chicago, Ill.

Netoli Michigan ežero pakrančių (57-tos ir Lake Michigan gatvių sankryžoje), stovi erdvūs rūmai, kurie savo kolonomis ir išorine forma primena senovės Atėnų Akropolis šventyklą. Tai Mokslo ir Pramonės Muzėjus. Iš pavadinimo būtų galima linę spręsti, jog čia tik gamtos mokslų specialistai ar pramonikai tužsuka, tačiau jėgų vidun pastebėjime, jog čia daugiausia jaunimas ir net išsios šeimos su savo mažaisiais gausiai lankosi.

O ir yra čia ko pamatyti. Vienoje salėje išsiriškusios medinės dalimis ir dauguma dar garu varomos "senojo stiliaus" auto mašinos, kitoje jų lankytajai nesibaigiančia eilute žygiuoja pro televizijos įrengimus ir kartu stebi save ekrane, o mažieji, lyg ir savo akutėmis netikėdami, žiūrėdami į tuos technikos stebuklus net kartais ir liežuvelį išsieraia...

Kaip priešingybė moderniam gyvenimui, pavaizduota "Vakar Dienos" centrinė gatvė, duobėti, plytelėmis grįsti šaligatviai, o krautuvų vitrinose išdėstytos 1910 metų prekės. Yra čia to meto negarsinis kinas ir foto studija, kurioje ir dabar pagal tą "stilių" ne vienas mėgina nusifotografuoti.

Anglų kasyklos taip natūraliai įrengtos, jog nusileidus vagonėliais į jas gilyn, nugirda mokinius šnabzdant: "Kažin ar čia iš tikrųjų tas muzėjus buvo ant anglų kasyklų pastatytas...". Numizmatikos skyriuje netoli Korėjos (mat, pagal alfabeto

tvarką) rado vietos ir Lietuvos sidabrinės monetos.

Neužmirštas liko ir mažųjų svajonių pasaulis — tai laumų šalies pilis. Tačiau ši neatsirado laumei mostelėjus lazdele — josios įrengimas kainavęs apie pusę milijono dolerių. Čia surinkta iš viso pasaulio kraštų daugiau kaip 700-tų menininkų kruopščiai atliktų darbų. Ant pilies balkonų matosi Don Kichoto ir jo ištikimojo ginkla-nešio nuotykių bei Ozopo pasakėčių vaizdai. Didžiosios salės lubose atvaizduotos brolių Grimmų ir Andersono pasakos. Yra čia net vandens ir elektrės įrengimai. Kad laumės galėtų palai-kyti ryšį su išoriniu pasauliu, turi apie 3 colių aukščio radija, kuriuo gali klausytis Chicago's stotis... Viso vidaus įrengimo čia ir neišpasakosi, tačiau taip visas įtaisyta, kad nors pačios princesės ir princo nematyti, tačiau, rodos, nugirdai akimir-kai ir jų šilkinį rūbų šlamesį beiškubant jiems į pokylį...

Trijų šimtmečių ažuolų paunksmėje puiki ūkininko sody-ba: gyvenamas namas, žalia ve-galiau, toliau-tvartai, kuriuose m-žiamos karvės mouroja. Tolumo-jė girdėti gaidys, žvyre kapstosi (gyvi!) viščiukai. Ruduo. Ūki-ninkas pjauna mašina javus ir jau pusę lauko įpusėjęs... Ir taip akimirka užsimiršti, jog tik muzėjų beasas...

Neįmanoma šiose eilutėse iš-pasakoti apie daugelį kitų sky-rių, tik ateina galvon mintis, ar neturėtume parodyti kelio savo mažiesiems į šią turiningą įstai-li Korėjos (mat, pagal alfabeto

Elektroniniai mikroskopai

Elektroninis mikroskopas tai metalinis vamzdis, su didina-mais stiklais. Vamzdyje ištrauk-tas oras, kad nekliudytų elek-tronams judėti. Gale vamzdis — fotografinis filmas. Šitokie elektroniniai mikroskopai padi-dina daiktus iki 100,000 kartų. Su šitokiais mikroskopais jau i-stengiami pamatyti pačius ma-žiausius gyvius — virusus. Dr. Muelleris Pennsylvanijos Kole-gijos profesorius, sudarė mi-kroskopą, kurs įstengia padi-dinti ir milijoną kartų. Su pagal-ba elektroninių mikroskopų jau dabar galima nufotografuoti į-vairių kūnų atomus. Tačiau mokslininkai teduoda mažas galimybes, kad galima būtų su-silausti tokių mikroskopų, ku-riais būtų galima matyti su-skaldyto atomo dalelės — eilek-tronai ir protonai.

Ku Klux vado atsiminimai

Prof. J. A. O'Brien paruošė spaudai knygą "Paths to Christ", kurioje 40 garsių as-menų pasakoja apie savo atsi-vertimą į katalikybę. Tarp jų konvertitų yra ir vienas buvęs Kalbant apie skraidulius ga-lima prisiminti vorą, kurs nu-audžia labai lengvą tinklą. Sau-lė jį įšildo ir atsiranda augstyn kylanči srovė, kuri voratinklį drauge su voru pakelia ir jis gali skristi oru.

Išpjautos kepenys palaiko gyvos

Rochesterio Universiteto prof. L. Miller įstengė iš gyvulių kū-no išimtas kepenis palaikyti gyvas nuo šešių iki aštuonių valandų. Buvo naudojamas me-chaninis siurblys per jas krau-juji varinėti. Tie eksperimentai labai padės nustatyti sveikų ir liguistų kepenų veikimą.

Sienų apsauga nuo vandens

Speco, Inc. išrado specialų silikoninį skystį, kuris pasklei-stas ant mūrinių sienų įsigeria į plytas ir neleidžia į jas drėgmės per penkerius metus, tuo padi-dindamas atsparumą mūro, kurį drėgmė ardo.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠŲ MEDŽIAGĄ

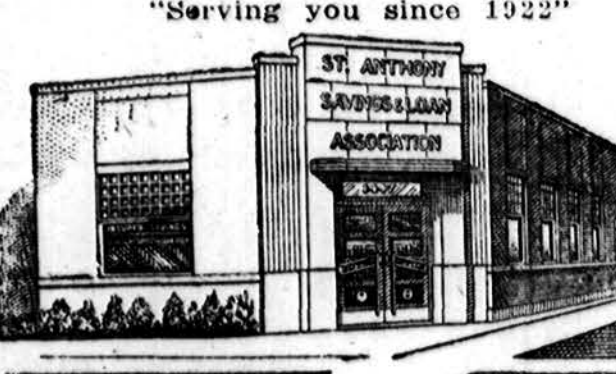
CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRI-STATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RASTINĖ ATIDARŲTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

DUODAME PASKOLAS ANT NAMŲ

• Su mēn. atmokėjimais
• Ant ilgų ir trumpų metų
• Chicago's apylinkėse
Patarinavimas greitai
Istaigos valandos:
Kasdien nuo 9 iki 5; pirmadienį nuo 9 iki 8; šeštadienį nuo 9 iki 1; trečiadienį už-daryta visą dieną.
Dabartinis dividendas 3% ant padėtų pinigų taupymo sąskaitoje.
JUOZAS GRIBAUSKAS, vedėjas

"Serving you since 1922"

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1447 S. 40th St., Tel. Townhall 3-8131
CICERO 50, ILLINOIS

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

SAVINGS & LOAN ASSN

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. LAF. 3-1083
CHICAGO 32, ILL.

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

Greičiausias traukinys

Nors JAV turi pagrįstą gar-bę kaip geriausiai sutvarkytų geležinkelį šalis, bet šiuo metu greičiausi pasaulio traukiniai vaikščioja Prancūzijoje taip Pa-ryžiaus ir Rivieros. Nuotolyje tarp Paryžiaus ir Dijono, turin-čiame 195 mylias, jie per valan-dą padaro 77 mylias. Didžiaus-ias bet kada pasiektas trauki-nio greitis buvo JAV-se 1905 metais įvarant, trijų mylių dis-tancijoj — net 127.06 mylias per valandą. Tas greitis buvo pasiektas Pennsylvanijos linijo-j. Tarpvalstybinė Komercijos Komisija dabar šitokio greičio traukiniams neleidžia.

Popierius iš nendrių

JAV-se ir Centrinėje Ameri-koje per metus gaunama apie 13 milijonų tonų nendrių medie-nos, iš kurios išspaustos cukr-inės sultys. Dabar Amerikoje išmoka iš jų daryti popierių. Popieriaus kokybė net esanti geresnė ir ji pagaminti nėsą brangiau.

Šikšnosparnių vėsintuvai

Bemosuodami savo sparnais šikšnosparniai labai įkaistų, ta-čiau jų šikšniniai sparnai yra pripildyti kraujo indelių. Beju-dant sparnams kraujas tuose indeliuose atvesta ir mažesnės jau temperatūros grįžta į kūną.

DEMESIO!

Telef. REpublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9—2 v.

ADOMAS VAITKEVICIUS ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdėri-bimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PROspect 6-7960

CONRAD'S - FOTOGRAFAS (LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairiom nuotraukom. Spe-cialybė - vestuvės. Jauna-vedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžini-ngas ir gražiai atliktas dar-bas.
414 WEST 63rd STREET
Tel. ENag. 4-5883 arba Eng. 4-5840

Socialistų laikraštis

Prancūzų socialistų laikraš-tis "Populaire" 1945 m. turė-jo 278,000 skaitytojus. Dabar jo tiražas nukrito iki 28,000. Laikraštis pirmame puslapyje paskelbė atsisaukimą į parti-jos narius, prašydamas aukų, kitaip — turės sustoti.

Elioto kūryba

Nobelio laureatas T. S. Eliot kūrė per 40 metų. Ir visa jo kūryba sutelpa į vieną kny-gą, naujai išleista, pavadinimu "The Complete Poems and Plays". Knygą išleido Har-court; ji turi 392 puslapius. Eliot pasižymi formos meist-riskumu. Jo veikaluose taipgi gili pagarba Dievybei.

Skaitydamas pulk. J. Petruičio Lietuvos nepriklausomybės kovų atsiminimų bei pergyvenimų kny-gą

LAISVĘ GINANT,

suprasi anuometinį lietuvių tau-tos pasiryžimą siekti laimėjimo prieš gausingesius priešus. Pul-kis dovana jaunimui. Neišsemiamas šaltinis paskaitininkams.
Knyga parašyta gyva kalba, pa-traukli, kaip nuotykių romanas. Dr. L. Bistras savo įžangoje ją puikiai įvertina. 200 psl., kaina 2 dol.

Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS,
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Užsakytos knygos pasiunčiamos paštu.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ!

Tie, kurie kenčia nuo SENU AT-VIRU ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis mie-goti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų at-virų ir skaudančių žaizdų, užsaki-te LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėji-mą ir galėsite ramiai miegoti nak-tį. Vartokite jį taipgi nuo skaudančių nudių. Jis taipgi pašalina niežė-jimą, ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos, vadi-namos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvinimą odos ir perplyšimą tarp-pirčių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir suskylusios odos. Jis yra geras gyduoči visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvar-gų, perštumų ir niežėjimų kojų. Legu-lo Ointment yra par-duodamas po 75 ct., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicago ir apylinkėse ir MIL-wauke, arba at-siųskite money orde-rį —

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MILberry 5-3694

KEEP 10% FOR YOURSELF

Kiekvieną algos dieną pasidėkit sau pirma. Taupykit pas mus. Uždirbtą gerą pelną su A-pdraustu Saugumu.

V. P. PIERZYNSKI, Secretary

CONTINENTAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
4559 SOUTH PAULINA ST. YArds 7-0145-6

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street
Vietas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste

Telef. CEDarcrest 3-6335

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

duoda tremtiniams prieš karą baigęs Chicago's Universitetą.

Vienas doleris val. — privačios. Vertimai, Anketų pildymas, Įvairūs rašiniai anglų kalba.

K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias aukštas, duris po kaire, arti 68-čios gatvės ir California Ave.)

PERKRAUSTOME BALDUS ir KITUS ĮVAIRIUS DAIKTUS

vietoje ir iš tolimesnių distancijų Patarnaujame - pigiai ir sąžiningai

KOSTAS EIDUKONIS
6930 So. Talman Ave.
CHICAGO 29, ILL.
Tel. GROvehill 6-7096

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA

Iš WGES Stoties — Banga 1390
PIRMADIEN, Iki PENTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte

ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 9:00 val. ryte iš stoties
WOPA — 1490 kil.

7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2413

Platinkite "Draugą"

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPIJOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BlShop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas BlShop 7-9719
AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
GROvehill 6-0142
HEMlock 4-2644
TOWhall 3-2109

LIUDĖSIO VALANDOJ
Saukite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO'S LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavi-mas yra teikiamas diena ir naktį. Rei-kale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicago's ir Roselando dalyse ir tuojais patar-naujam.

STEPONAS C. LACHAWICZ

2314 West 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. Pullman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

65b West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE

1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

JURGIS F. RUDMIN

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JULIUS LIULEVICIUS

1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Jau išėjo iš spaudos P. KESICNO 3-ju dalių romanas

Tarp žalsvų palapinių

Šio romano veikėjai lengvai suras kelį į kiekvieno lietuvių širdį, nes jie visi skaitlytojai taip artimi ir mieli. Čia sutiks savo brolių, did-vyriskai kovojančių dėl kilniausio ide-alo — dėl žmogaus laisvės. Šalia jo išvysti nemažiau ryžtingų ir savo so-sute. Pagaliau išgirsti beviltiškai vai-tojančių ir savo motule. Pagyvenk nors alandėlį ir Tu jų kancionis, pasielok ju argais.
Kaina \$2.00
292 pusl.
Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Moterų GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3231 N. Wilton Ave, Chicago 13, Ill. Tel. EA 7-8668, DA 6-6887

No. 40

Pečkauskaitė - Šatrijos Ragana

Atsiminimų nuotrupos apie "Žiburio" prog. direktorę
JADVYGA CESAITYTĖ-PRAPUOLENIENĖ

Net trijuose mūsų literatūros vadovėliuose yra pažymėta, kad Marija Pečkauskaitė yra gimusi 1878 m. vasario 24 d., taigi šiemet sukaktų 75 metai nuo jos gimimo. Tačiau atrodo, jog tikresnė jos gimimo data bus ta, kurią nurodo prof. V. Biržiška (Rašyt. Kalendorius) ir K. Cibiras (Gyvenimo menininkė): ji gimusi 1877 m. vasario 24 d. Kad tikrosios jos gimimo datos beiškant visai neliktų pamiršta šios mūsų didžiosios pedagogės suakties paminėjimas, čia dedame plauštas jos buvusios auklėtinės atsiminimų.

— Red.

Spaudai atgavus laisvę, Suvalkijos lietuviškos švietimo neš didelių pastangų dėka, bene 1908 m. buvo įsteigta "Žiburio" draugijos mergaičių progimnazija, kuriai vadovauti buvo pakviesta Marija Pečkauskaitė. Marijampolėje, Bažnyčios gatvėje progimnazijai buvo išnuomoti mediniai namai su sodu ir alana (mėgiamiausia mokytojų vieta), atstu nuo gatvės, klonyje, šiuorančio per akmenėlius upelio.

Gretimame name buvo įsteigtas mergaitėms gyventi bendrabutis — pensionatas. Pensionatui vadovavo M. Pečkauskaitė, padedant mokytojai p-lei Janinai Kairiukštytė (vėliau Tumėnienė), kuri taip pat buvo grįžusi iš Šveicarijos.

"Ragana" ateina

Bet mes jos prisibijodavome. Drąsesnės mergaitės, ją pamatčiusios, norėdamos įspėti drauges, sušnibždėdavo: — Ragana ateina! —

Ir tikrai ji jau stovi tarpduryje. Jos akių žvilgsnis dau-

giav nei žodžiai pasakodavo.

Ir būdavo neįtikėtina, matant tą žvilgsnį susirūpinusį. Juk ji mus tik ką mokė, troško pažinti gerąsias savybes, o mes... Koks dažnas nedėkingumas!

Būti mokytoja ir auklėtoja ir pensionato vedėja, tai — nelengvos pareigos.

Atsimenu ją nuo ryto ligi vakaro užimta darbu. Pasibaigus pamokoms, ji nuolat sėdėdavo prie stalo, rašė, taisė sąsiuvinius, tvarkė pensionato sąskaitas ir t.t. Tikrai, jos gyvenimas buvo nuolatinis darbas. Jos kambarėlis kuklus, kukliausias. Retai ten tekdavo įžengti, nes visi reikalai buvo atliekami "salione" (taip buvo vadinamas mokytojų kambarys).

Užtat p-lės Janinos Kairiukštytės kambarys buvo tikras kontrastas. Lengvutės baltos langų užuolaidos, lovos apklojimas lengvutis, baltas, ažurinis, su melsvais kaspiniais, Kilimėliai, kvepalai... Abi kilnios asmenybės, abi religingos. P-lė J. K. net kiekvieną rytą eidavo į bažnyčią šv. mišių išklausyti. M. P. tik sekmdieniais eidavo mokinių pamaldoms, padėdama pensionato mergaites.

Lavinamasis kuopelės

M. P. buvo įsteigusi dvi lavinimosi kuopelės: "Rūtų vainikėlių" ir "Mildų". Šioms kuopelėms priklausė visos mokinės. Narių pareigos buvo rinkti atostogų metu folklorą ir grynai lietuviškai tarp savęs kalbėti, be barbarizmo. Kalbai sekti kiekviena klasė išsirinkdavo kontroliuotojas. Už penkis barbarizmus tekdavo mokėti 1 kapeiką. M. P. šaukdavo susirinkimus, ką nors papasakodavo iš Lietuvos praeities ir t. p. Parašydavome kokią beletristinį rašinėlį.

Progimnazijoje turėjome knygynėlį. M. P. jį vedė, tvarkė. Ji parinkdavo mums skaitymui knygas. Savų rašytojų knygų buvo maža, taigi skaitydavome vertimus. Ypač ji norėdavo, kad perskaitytumėme knygas, kuriose buvo atvaizduota Lietuvos praeitis su visu grožiu ir romantika. Labai mėgdavome skaityti (net po keleto kartų) jos "Viktutę", "Vincą Stonį", Pietario "Algimantą". O ji mus skatindavo skaityti.

Režisorių su lietuviška siela

Metų bėgyje turėdavome dvi didesnes pramogas, kurioms ypatingai ruošdavomės: apie užgavėnės būdavo spektaklis — vakaras, o mokslo pabaigoje — aktas su menine dalimi. Vaidindavome jos parašytus scenos veikalelius. Deklamuodavome patriotinius eilėraščius. Iš to, ką parinkdavo, nesunku buvo atspėti, kas jai artima. Visos mes mokėjomės: "Myliu aš tą mūsų šalį, kur vargeliams surakinta, nors aušrelė, rodis, jau švinta, vis dalios sulaukt negali..."

O kaip ji tos aušrelės laukė! Ir, ačiū Dievui, kad sulaukė, tik neilgai tesidžiaugė.

Marijampolėje tuo metu veikė dainos ir meno draugija "Gabijs". "Gabijs" ruošdavo koncertus, vakarus. Juk tie vakarai tai buvo mūsų patriotizmo, mūsų laisvės troškimo pasireiškimai.

M. P. visuomet juos lankydavo ir vesdavosi mus. Vieną kartą teko pamatyti M. P. scenoje. Tai buvo koncertas — akademia a. a. Prano Vaičiūčio atminimui. M. P. skambino pianu kažkokią klasikinę muziką kūrini. Be to, dainininkės solistei akompanavo šimkaus dainas. Scenoje ji tikrai buvo mūsų pasididžiavimas. Juoda, ilgą suknią, taip rimta, paprasta, paliko atminimuose — labai ne paprasta.

Nežiūrint, kad progimnazijos pensionate buvo nustatyta griežta dienos tvarka, tačiau du kartus savaitėje duodavo mums padūkti, pasiūkti apie pusę valandos. Šokiams skambindavo M. Pečkauskaitė arba p-lė J. Kairiukštytė. Anksčiau lankiusios progimnaziją mergaitės pasakodavo, kad M. P. jas išmokiusi dainų. Tas dainas dai nuodavome. Jose jaučiama melancholija, vargas ir sunki buitis (Pvz., "Kas tie tokie", "Apleistas" ir k.).

Sielos menininkė

M. P. asmenybė "Žiburio" progimnazijai teikė išimtiną garsą. Visi į ją žiūrėjo, it į tautinę švietimo tvirtovę su ne gėstančiu žiburiu.

Tad nestebėtina, kad iš visų Lietuvos kampelių čia mokėsi mergaitės, norėdamos pasiroš-

ti savo krašto brolių ir seserų gerovei kelti.

Pensionate gyveno ir augstaitės nuo Račinų, Utenos; ir žemaitės nuo Palangos, Tauragės, Šiaulių; ir džiūkės nuo Seinų, Lazdijų; žemaičių nuo Sintautų, Naumiesčio, Griškabūdžio; ir kapsės nuo Marijampolės, Vilkaviškio. Tai buvo, su maža išimtimi, kaimo mergaitės. Nemažas nuosimtis buvo kunigų seserys ar giminaitės. Ši žalia kaimo medžiaga buvo atiduota Sielos Menininkei. Sunkus tai buvo darbas, bet jos pastangos iš kiekvieno padaryti ką nors geresnio veltui neprapuolė. Nūdien visa Lietuva lenkia prieš ją galvą. Ji mylėjo žmogų. Jos gyvenimas, tai kilnių artimo meilės darbų pasireiškimas. Jos pačios patirtas Amerikos prezidento Linkolno pasakymas — ką gera padarai kitam, sau padarai — tinka mūsų Didžiajai Jaunuomenės Auklėtojai. Jos šviesiam prisiminimui, tebūnie leista pakartoti:

"Grazios dabar naktys, mėnesiena. Be galo mėgstu tokias naktis. Mėgstu, atsėdusi ant prieangio laiptų, žiūrėti į tvenkinį. Ilgas, ilgas kelias tiesias tolybėn į begalybę. Ir eina tuo keliu mano siela. Meta šį trapių ir nepastovių formų pasaulį, tą nykstančių šešėlių pasaulį ir eina, amžinybės ištroškusi ten, kur rožės nevysta ir nebaigia žydėti, kur vanagas nedrasko vėversėlio lizdo, kur perkūnas netrupina medžių nei širdžių... Eina ten į grožio tėvynę, kurio didžiausieji pasaulio genijai menką šešėlį ir silpną aidą tėra sugavę."

"Aš žinau, kad visa tai yra, ir žinau, jog kada nors tai regėsiu pati, ir žinau, jog kada nors tai išgirsiu. Eina mano siela auksuotu taku, į savo vizijas įsižiūrėjusi, — ir ilgis ilgis tomis tyliomis šilomis, sidabrinėmis naktimis..."

"Ir žavi mane mirtis". (Šatrijos Ragana. Sename dvare. 109 pusl.).

"Viskas čia žemėje tik sapnas, o tikrovė — ne čia. Amžinojo užmigimo valanda — tai pabudimo valanda" (Šatrijos Ragana. Sename dvare. 111 p.).

LIETUVAITĖ — BUV. GARSİ PLAUKIKĖ

Jauna lietuvaitė, laimėjusi du pasaulinius rekordus plaukime, reprezentavusi JAV 1928 metais Olimpijose žaidimuose Amsterdame, dabar yra paprasta eilinė namų šeimininkė ir motina, gyvenanti De Witt, N. Y.

Mrs. H. Van Aken Jr., buvusi Albina Osipavičaitė, būdama savo karjeros viršūnėje, laimėjo keletą pasaulinių ir daugybę šio krašto laimėjimų moterų plaukime. Ji yra laikoma viena žymiausių šio krašto moterų plaukikių.

1936 metais Chicagoje ji ištekojo už buv. Brown Universiteto atletą ir turi du paauglius sūnus.

Albina pradėjo karjerą jau būdama 9 metų amžiaus savo gimtajame mieste Worcesteris, Mass. Šiandien jos tėvai Osipai-

Lietuvė plaukikė Van Aken

V. Stančkaitė

Bobulės

IŠ HOLLYWOODO — Į VIENUOLYNĄ

Kino artistė atsisako \$3500 ir savaite, kad taptų vienuole

June Haver, 26 metų amžiaus blondinė kino artistė, dainininkė ir šokėja, įstojo į vienuolyną. Ji atsisakė artistės tarnybos, davusios jai \$3,500 savaitinių pajamų ir pa- suko vienuolyno nuosaldumą.

June Haver tėvai buvo presbiterionai. Vos mergaitė sukakus 12 metų amžiaus, jie persikyrė. Nepaprastai paveikta to įvykio, ji įstojo į religijos, kur persikyrimai nebūtų taip lengvai duodami. Vėliau, jau kylanti kino artistė, ji perėjo į katalikų tikėjimą.

June Haver pasisakė, kad jos noras tapti vienuole nebuvo joks staigus impulsas, nes ji galvojo ir ruošėsi tam jau keletą metų. Ji pareiškė, kad dabar dvejus metus ji paskirs studijavimui ir maldai, kad taptų vienuole, ji galėtų mokyti vaikus ir slaugyti ligonius.

Anot jos, tarnauti Dievui, įstojant vienuolynan, reikalauja daugiau sugebėjimo, nei ji jo turinti. Ir jei po dvejų metų pasirošimo jos vyresniosios nutars, kad ji yra tinkama būti vienuole, ji priims apžadus.

June Haver susipažino su vienuolyno darbiais, kai prieš dvejus metus, keliaudama į Romą, ji aplankė vienuolyno mokyklą ir ligoninę.

— Kas liečia mane asmeniškai, — pareiškė Miss Haver, — aš žinau, ką aš darau, bet tai, ką aš noriu, turi sutapti su tuo, ką Dievas nori. Tebūnie Jo valia.

Kas save niekina, tas bus suniekintas. Tauta, kuri nusivilia savimi, susilaukia ir pasaulio nusivilimo, o istorija amžinai apie ją nutyla. Tautos dvasia rusena kiekviename mūsų, todėl leiskite mums būti šauniems. — E. M. Arnold

IŠ MOTERŲ PASAULIO

Filomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Pradžioje dvejus metus toji mokykla buvo šeštadieninė mokykla, bet klebono kun. A. Linkaus, nepaprastai šviesios asmenybės, parodžiusios tremtiniams gilių jų reikalų supratimą, pastangomis, ji virto kasdienine normalia mokykla. Joragana. Sename dvare. 111 p.)

Finomena Tarulienė, buv. gimnazijos mokytoja, istorikė, parašiusi tremtyje, Vokietijoje dvi knygas: "Europos Geografiją" ir "Užjūrių Geografiją", jau ketvirtį metų mokytoja Chicagoje, šv. Kryžiaus mokykloje, dėstydama joje Liet. istoriją, Liet. geografiją ir lietuvių kalbą.

Kunigaikštienės Birutės Drjos Chicago skyr. valdyba, kuri sudaro pirm. — S. Ozelenė, vicepirm. — M. Tumienė, sekr. — S. Babickienė, ižd. — V. Genienė ir narė — S. Toliušienė, visą laiką šelpia ir siunčia nemažas sumas pinigų, gaunamas iš įvairių parengimų, Vokietijon, ten palikusiems karių šeimoms — ligoniams, invalidams ir neturintiems palieglams. Valdyba gauna labai daug laišku, įvertinančių jos nepaprastą didelį vedamą šalpos darbą.

Grazina Krivickienė, gyvenanti Washington, D. C., baigia ruošti spaudai Vilniaus krašto dainų rinkinį. Tremtyje, Vokietijoje, ji yra išleidusi lietuvių liaudies dainų rinkinį "Dainos".

Barbara Bendoravičienė, birutietė, buv. gailėtingoji sesutė, šviesios atminties prof. Stasio Šalkauskio sesuo, serga jau ilgesnį laiką širdies liga. Slaugoma savo vyro, dr. Vytauto Bendoravičiaus, taipgi varginamo chroniškos širdies ligos, per trejetą metų abu nepajėgia dirbti jokio darbo ir yra labai sunkioje ekonominėje būklėje. Jų adresas: 4317 1/2 S. Brighton Ave., Los Angeles 62, California.

Lietuvaitė į Hollywoodą. "True Story" žurnalo viršelyje buvo įdėta nuotrauka Louise Gunas, gyvenančio Clevelande lietuvių ateivio Ilgūno dukters. Netrukus ji gavo pasiūlymą pasirašyti sutartį su Columbia Pictures Hollywood. Pernai ištėkėjusi, ji apsigyveno New Yorke.

Sofija Ozelenė, Kunigaikšt. Birutės Drjos Chicago skyr. pirm., ir Marija Tumienė, paskutinioji Nepriklausomos Lietuvos Birutėlių centro v-bos pirm., Vasario 16 d. proga per "Amerikos Balsa" pasiuntė sveikinimus į Lietuvą birutietėms ir kovojuojantiems partizanams.

Danutė Nasvytytė, žinomos išraiškos šokio šokėjos, iniciatyva Australijoje įsteigta šokių mokykla, kurioje dėstoma šokio menas, meno istorija ir literatūra. Dėsto Danutė Nasvytytė, dail. A. Vaitaitis ir Julija Švabaitė-Gylienė.

Ona Zalskienė, P.L.S.S. vyr. skat. pavaduotoja, Vasario 16 d. proga perdavė sveikinimą "Moterų Gyvenimui", prisiųstą iš Clevelando dr. D. Kesinaitės, P.L.S.S. vyriausios skautininkės.

Inžinierė — architektė Bronė Lukšaitė lanko Chicagoje, Illinois Universitete, Refresher Course (4 mėnesių kursą), kad gautų leidimą (licence) dirbti savo srityje.

Polyna Stoska, buv. Metropolitan Operos solistė, vasario mėn. 9 d. dainavo Kanadoje, Toronte, simfoninio orkestro koncerte.

Rašytojos apsisprendimas Britų rašytoja M. Leigh, autorė knygų: Harvest of the Moor, Hugh and Homespun, Driftwood Tangle ir Spade Among the Rushes, tapusi katalike parašė naują knygą apie savo atsivertimą ir įstojimą į karmeličių vienuolyną. Veikalo vardas: "The Fruit in the Seed".

Tamprus nylon

Duplan Corp. išrado tamprų nyloną, kurs be gumos tempiasi. Jis gali net penkis kartus ilgiau išsitempti už savo natūralų dydį. Fabrikams sudarys tą patogumą, kad tereikės mažiau įvairumo drabužių, kojinių dydžiuose — pagal reikalą galės išsitempti.

Išdavimas religijos yra išdavimas kultūros. Vakarų kultūra tik tiek ilgai gyvuos, kiek ir vakarų religija. — G. v. LeFort

Skelbkites "Drauge"